

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik

Letno poročilo

2025

VSEBINA

I.	POSLOVNO POROČILO	5
1	PREDSTAVITEV KNJIŽNICE IN CILJEV DELOVANJA	5
1.1	PREDSTAVITEV KNJIŽNICE ANTONA SOVRETA HRASTNIK.....	5
1.2	ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE	5
1.3	TEMELJNE FUNKCIJE IN DEJAVNOST	5
1.4	ORGANIZACIJA IN ORGANI KNJIŽNICE	6
2	DEJAVNOSTI KNJIŽNICE.....	8
2.1	NABAVA IN PRIDOBIVANJE GRADIVA	8
2.2	ODPIS IN ZALOGA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	9
3	DELO Z UPORABNIKI	11
3.1	NOVO VPISANI IN AKTIVNI ČLANI	11
3.2	OBISK	12
3.3	IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA	12
3.4	MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA.....	14
3.5	PRIREDITVE IN DRUGI ORGANIZIRANI DOGODKI, PROJEKTI.....	14
3.6	PRIREDITVE ZA OTROKE IN MLADINO.....	16
3.7	PROJEKTI V SODELOVANJU Z DRUGIMI KNJIŽNICAMI ALI INSTITUCIJAMI.....	17
3.8	SAMOSTOJNI PROJEKTI KNJIŽNICE.....	18
3.9	DOMOZNANSKA DEJAVNOST.....	22
3.10	UTRINKI Z NEKATERIH PRIREDITEV V LETU 2025	25
4	POVZETEK V ŠTEVILKAH	33
II.	RAČUNOVODSKO POROČILO KNJIŽNICE ANTONA SOVRETA HRASTNIK ZA LETO 2025	34
1	UVOD.....	34
2	BILANCA STANJA.....	35
2.1	DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU	35
2.2	PODATKI O TERJATVAH IZ NASLOVA DOLGOROČNIH NALOŽB IN POSOJIL	37
2.3	PODATKI O POVEČANJU ALI ZMANJŠANJU TERJATEV ZA SREDSTVA, DANA V UPRAVLJANJE	37
2.4	RAZKRITJA POSTAVK ČASOVNIH RAZMEJITEV	41
3	IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV	41
3.1	PRIHODKI	41
3.2	ODHODKI	44
4	POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO	48
5	POJASNILA IZKAZA RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV	48
6	POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV	49
7	POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI.....	49
8	OBRAČUNA DAVKA OD DOHODKA PRAVNIH OSEB	49
9	ZAKLJUČEK RAČUNOVODSKEGA POROČILA.....	50

KAZALO TABEL

<u>Tabela 1: Gibanje neopredmetenih in opredmetenih sredstev v letu 2025</u>	35
<u>Tabela 2: Nabava opreme in drobnega inventarja v letu 2025</u>	36
<u>Tabela 3: Viri nabav OS in DI v letu 2025:</u>	36
<u>Tabela 4: Stanje denarnih sredstev v blagajni</u>	37
<u>Tabela 5: Stanje dobroimetja pri bankah in drugih finančnih ustanovah</u>	38
<u>Tabela 6: Kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN</u>	38
<u>Tabela 7: Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev</u>	40
<u>Tabela 8: Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja</u>	40
<u>Tabela 9: Kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN</u>	40
<u>Tabela 10: Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje</u>	41
<u>Tabela 11: Izkaz prihodkov in odhodkov leta 2025 glede na leto 2024</u>	41
<u>Tabela 12: Primerjava prihodkov v letu 2025 s prihodki v letu 2024</u>	42
<u>Tabela 13: Primerjava prihodkov iz javnih financ in nejavnih virov za opravljanje javne službe v letih 2025 in 2024</u>	43
<u>Tabela 14: Primerjava finančnih prihodkov v letih 2025 in 2024</u>	44
<u>Tabela 15: Primerjava drugih prihodkov v letih 2025 in 2024</u>	44
<u>Tabela 16: Primerjava odhodkov v letu 2025 z odhodki v letu 2024</u>	45
<u>Tabela 17: Primerjava stroškov materiala v letu 2025 glede na leto 2024</u>	45
<u>Tabela 18: Primerjava stroškov storitev za leto 2025 z letom 2024</u>	46
<u>Tabela 19: Plače in nadomestila plač v letu 2025 in primerjava porabe v letu 2024</u>	47
<u>Tabela 20: Drugi stroški v letih 2025 in 2024</u>	47
<u>Tabela 21: Drugi izredni odhodki v letih 2025 in 2024</u>	48

PRAVLJIČNI SVET

I. POSLOVNO POROČILO

1 PREDSTAVITEV KNJIŽNICE IN CILJEV DELOVANJA

1.1 PREDSTAVITEV KNJIŽNICE ANTONA SOVRETA HRASTNIK

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik je javni zavod Občine Hrastnik in splošna knjižnica, ki prebivalcem zagotavlja knjižnično javno službo ter predstavlja pomembno informacijsko, kulturno in izobraževalno središče lokalne skupnosti.

S sistematičnim razvojem knjižnične zbirke, dostopom do e-virov ter strokovno informacijsko podporo omogoča enakopraven dostop do znanja, informacij in kulture. Ob tem skrbi tudi za domoznanstvo - ohranjanje in posredovanje vsebin, ki so pomembne za razumevanje kraja, ljudi in lokalne zgodovine.

Knjižnica spodbuja branje in učenje v vseh življenjskih obdobjih: od programov za najmlajše do vsebin za mladino, odrasle in starejše, vključno z uporabniki, ki potrebujejo prilagojene pristope. S prireditvami, delavnicami in drugimi oblikami kulturno-izobraževalnega programa povezuje različne dele skupnosti ter ustvarja prostor, kjer se bralna kultura prepleta z druženjem, medgeneracijskim sodelovanjem in aktivnim vključevanjem prebivalcev.

1.2 ZAKONSKE IN DRUGE PRAVNE PODLAGE

Zakoni:

Zakon o zavodih (Uradni list RS, št. 12/91, 8/96, 36/00 - ZPDZC in 127/06 - ZJZP),

Zakon o knjižničarstvu (Uradni list RS, št. 87/01, 96/02 - ZUJIK, 92/15),

Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 96/02, 123/06 - ZFO-1, 7/07 - odl. US, 53/07, 65/07 - odl. US, 56/08, 4/10, 20/11, 100/11 - odl. US, 111/13, 68/16, 61/17, 21/18 - ZNOrg, 3/22 - ZDeb, 105/22 - ZZNŠPP, 8/25 - ZUJIK-H in 77/25 - ZUJIK-I).

Podzakonski predpisi:

Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Uradni list RS, št. 28/23),

Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (Uradni list RS 29-1129/2003, 162/22),

Pravilnik o razvidu knjižnic (Uradni list RS 74/17).

Drugi dokumenti:

Odlok o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik (Uradni vestnik Zasavja, št. 12/2003, 8/2008, 6/2010 in 4/2023),

Strokovna priporočila in standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2018-2028),

Navodilo za izločanje in odpis knjižničnega gradiva (NUK, 2024),

Resolucija sveta o delovnem načrtu EU za kulturo za obdobje 2023-2026,

Strategija razvoja splošnih knjižnic Slovenije 2013-2020,

Strategija razvoja splošnih knjižnic Slovenije 2022-2027.

1.3 TEMELJNE FUNKCIJE IN DEJAVNOST

Knjižnica izvaja knjižnično dejavnost, ki zajema:

- ▶ zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- ▶ zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,

- ▶ izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- ▶ posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- ▶ sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- ▶ pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- ▶ informacijsko opismenjevanje,
- ▶ varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- ▶ drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

Knjižnica v okviru javne službe izvaja še naslednje naloge:

- ▶ sodeluje v vseživljenjskem izobraževanju,
- ▶ zbira, obdeluje, varuje in posreduje domoznansko gradivo,
- ▶ zagotavlja dostopnost in uporabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- ▶ organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- ▶ organizira posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- ▶ organizira kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.

V okviru naštetega mora knjižnica imeti:

- ▶ ustrezen obseg in izbor strokovno urejenega knjižničnega gradiva,
- ▶ ustrezno število usposobljenih strokovnih delavcev,
- ▶ ustrezen prostor in opremo,
- ▶ ustrezno organizacijo knjižnične dejavnosti.

1.4 ORGANIZACIJA IN ORGANI KNJIŽNICE

Organizacija knjižnice

Notranjo organizacijo knjižnice opredeljuje Pravilnik o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v Knjižnici Antona Sovreta Hrastnik.

V knjižnici je delo organizirano v strokovnih in splošnih službah, ki se med seboj povezujejo glede na potrebe v delovnem procesu.

Strokovne službe pokrivajo področje knjižničarske dejavnosti, ki jo izvaja Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik kot splošna knjižnica v skladu z Zakonom o knjižničarstvu in podzakonskimi akti. Strokovne službe so organizirane znotraj oddelkov.

Knjižnica ima naslednje oddelke:

- ▶ oddelek za odrasle uporabnike s čitalnico,
- ▶ oddelek za otroke in mladino.

V okviru oddelkov delujejo strokovne službe za:

- nabavo gradiva in odpis gradiva,
- informacijsko dejavnost,
- izposajo gradiva,
- domoznanstvo,
- organizacijo bibliopedagoškega dela, prireditev in razstav,
- uporabnike s posebnimi potrebami.

Vodstvo knjižnice

Od 20. junija 2008 je direktorica mag. Mateja Smodiš. Mandat direktorice traja 5 let. Z 20. junijem 2023 je bila mag. Mateja Smodiš ponovno imenovana za obdobje 5 let. Direktorica hkrati opravlja funkcijo poslovnega in programskega direktorja. Direktorica predstavlja in zastopa knjižnico neomejeno, organizira in usklajuje poslovanje knjižnice, določa poslovno politiko in ukrepe za njeno izvajanje, sprejema druge odločitve, pomembne za uresničevanje smotrov in ciljev knjižnice in strokovno vodi knjižnico.

Svet knjižnice

Poleg direktorice knjižnice je organ knjižnice tudi svet knjižnice. Svet knjižnice je organ upravljanja, ki nadzira zakonitost dela in poslovanja ter spremlja, analizira in ocenjuje delovanje knjižnice.

Svet zavoda je bil konstituiran dne 5. 4. 2023, njegovi člani pa so bili imenovani za dobo 5 let.

Sestavljajo ga:

Simon Zajec, predsednik, predstavnik uporabnikov,
Maruša Stoklasa Drečnik, predstavnica uporabnikov,
Maruša Kolar, predstavnica ustanovitelja,
Herta Erman, predstavnica ustanovitelja,
Tanja Butara, namestnica predsednika, predstavnica knjižnice,
Irena Mustač, predstavnica knjižnice.

Sestav zaposlenih 31.12.2025:

Direktor: mag. Mateja Smodiš

Bibliotekar: Ana Černuta Deželak

Višji knjižničar: Tanja Butara

Knjižničar: Irena Mustač, Slavko Marcen

Ekonom: Maja Povše (od 3. 2. 2025)

Javna dela: /

Finančno-računovodsko službo za knjižnico je v letu 2025 začasno opravljala Občina Hrastnik, po pogodbi pa jo običajno opravlja Javni zavod za kulturo, šport, mladino in turizem Hrastnik KRC Hrastnik.

V skupnem so bili v letu 2025 redno zaposleni v knjižnici 4 strokovni delavci, 1 delavka s področja tehnične službe in direktorica.

Doseganje zaposlenosti

V knjižnici je zaposlenih 6 delavcev (direktor, ekonom, bibliotekar, višji knjižničar in dva knjižničarja). Po Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe (Uradni list RS, št. 28/23) Knjižnica Hrastnik dosega minimalno število zaposlenih. Ne dosega pa zahtevane vrednosti deleža bibliotekarjev od vseh strokovnih knjižničarskih delavcev.

Finančno računovodsko službo opravlja Javni zavod za kulturo, šport, mladino in turizem Hrastnik. Po standardih bi morala Knjižnica Hrastnik imeti 10 zaposlenih. V število delavcev so vključeni strokovni knjižničarski delavci in drugi strokovni delavci (npr. strokovnjak za informacijsko-komunikacijsko tehnologijo), en upravni delavec, en delavec za računovodska in administrativna dela.

Izobraževanje strokovnih delavcev knjižnice

V preteklem letu so se zaposleni izobraževali s področja bibliotekarske stroke, informacijskih znanj, računalništva, računovodstva, zakonodaje, bibliopedagoškega izobraževanja idr.

2 DEJAVNOSTI KNJIŽNICE

2.1 NABAVA IN PRIDOBIVANJE GRADIVA

Za nakup knjižničnega gradiva smo porabili 36.193,94 EUR, od tega je občina ustanoviteljica zagotovila 16.000 EUR (44.2 %), Ministrstvo za kulturo na podlagi javnega projektnega razpisa za nakup knjižničnega gradiva 16.035 EUR (44.3 %). Del sredstev, 4.158,94 EUR (11.5 %), pa je zagotovila knjižnica.

Tabela št. 1: Viri financiranja nakupa knjižničnega gradiva

	2023	2024	2025
Ministrstvo za kulturo	12.580 €	13.179 €	16.035,00 €
Občina Hrastnik	15.000 €	16.000 €	16.000,00 €
Knjižnica	3.458 €	1.644 €	4.158,94 €
Skupaj:	31.038 €	30.823 €	36.193,94 €

Tabela št. 2: Prirast vsega gradiva (inventarne enote)

	2023	2024	2025
Monografske publikacije	1.601	1.432	1.642
Serijske publikacije	82	76	72
Neknjižno gradivo	28	45	29
Skupaj:	1.711	1.553	1.743

Celotni prirast knjižničnega gradiva v letu 2025 je znašal 1.743 enot oz. 1.662 naslovov.

Tabela št. 3: Nakup gradiva (inventarne enote)

	2023	2024	2025
Monografske publikacije	1.157	1.090	1.221
Serijske publikacije	42	43	41
Neknjižno gradivo	22	29	22
Skupaj:	1.221	1.162	1.284
E-knjige	292 naslovov	2.437 naslovov	532 naslovov
Zvočne knjige	100 naslovov	106 naslovov	194 naslovov

V letu 2025 je Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik nabavila 1.284 enot gradiva, kar je več od načrtovanega v letnem načrtu nakupa knjižničnega gradiva 2025. Kupili smo 1.221 enot knjižnega gradiva in 22 enot neknižnega gradiva. Število tekočih naslovov informativnega periodičnega tiska je bilo 41.

Povprečna cena na izvod je znašala 26,16 EUR.

Nabavljeno je bilo 1.250 novih naslovov, pri čemer je bilo razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom 50,2 % proti 49,8 %. Delež gradiva za otroke in mladino znaša 33 % naslovov letnega prirasta. Skupno število

naslovov knjig v javnem interesu, katerih izdajo sta finančno podprli JAK in ARRS je bilo 167. S sredstvi Ministrstva za kulturo smo nabavili 146 kakovostnih leposlovnih knjig za odrasle, 80 enot kakovostnega leposlovja za otroke in mladino, 107 strokovnih knjig za odrasle in 10 enot kakovostnega poučnega gradiva za otroke in mladino.

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik je z nakupom v letu 2025 vsem prebivalcem na svojem območju omogočila enako dostopnost do knjižničnega gradiva v osrednji knjižnici, saj stalnih izposojevališč nima. Dostop do osrednje knjižnice smo zagotavljali v obsegu 45 ur tedensko. Če so uporabniki izrazili željo po gradivu, ki ga knjižnica nima, smo jim dostop do njega zagotovili s storitvijo medknjižnične izposoje, razen kadar je odgovorna oseba za nabavo presodila, da so izpolnjeni pogoji za vključitev gradiva v zbirko.

Z nakupom v letu 2025 je Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik sledila različnim ciljnim skupinam in interesom uporabnikov in jim ponudila širok in pester izbor gradiva za zadovoljevanje njihovih potreb po informacijah, izobraževanju, raziskovanju, kulturi in razvedrilu, socialnih odnosih. Ocenjujemo, da smo tako posameznikom kot skupinam in organizacijam v lokalnem okolju zagotovili kakovosten in vsebinsko bogat izbor gradiva.

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik je v letu 2025 uporabnikom ponudila raznovrstno, vsebinsko raznoliko in aktualno gradivo, ki je bilo enakomerno dostopno in razporejeno. Vse informacije o kupljenem gradivu in knjižnični zbirki so bile dostopne v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema. Do gradiva so imeli prost dostop, brezplačno so lahko dostopali do elektronskih zbirk podatkov in spleta.

Kakovostne naslove smo članom in drugim uporabnikom ponudili prek priložnostnih razstav, projektov in prireditev. Namenjene so bile tako odraslim kot tudi otrokom in mladini. Z bogatim naborom projektov je knjižnica še naprej utrjevala bralno kulturo in spodbujala vseživljenjsko izobraževanje.

Platforma COBISS Ela, ki od leta 2024 omogoča brezplačno izposajo e-knjig v slovenskih knjižnicah, je leta 2025 doživela temeljito prenavo. Zato ponuja sodobnejšo, vizualno privlačnejšo in še bolj intuitivno uporabniško izkušnjo prek novega portala ela.cobiss.net. Bralcem smo v letu 2025 v branje ponudili 532 naslovov ter spodbujali e-branje vseh generacij in omogočili dostop do kakovostne literature kadarkoli in kjerkoli. Izposojenih je bilo 185 e-knjig. E-knjige smo ponudili tudi kot alternativo tiskanim knjigam v projektu bralne značke za odrasle »Hrastničani beremo«. Članom knjižnice smo omogočili še izposajo 194 zvočnih knjig prek mobilne aplikacije Audibook. Zvočne knjige je v letu 2025 poslušalo 84 naših članov.

V letu 2025 smo za potrebe bralne značke za predšolske otroke Hrastko bere dokupili kakovostno otroško gradivo. Nabavili smo tudi knjige, ki so prejele znak kakovosti »Zlata hruška«. Zbirko igrač v otroškem kotičku smo obogatili z izborom kakovostnih družabnih iger, lesenih sestavljanek in kvizov. Dokupili smo še gradivo, s katerim smo povečali zbirko za uporabnike s posebnimi potrebami (Lahko branje). Dokupili smo tudi gradivo za domoznansko zbirko.

2.2 ODPIS IN ZALOGA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

V letu 2025 smo odpisali 1.798 enot knjižničnega gradiva. Knjižnica redno izvaja odpis knjižničnega gradiva glede na kriterije, določene v dokumentu politike izgradnje knjižnične zbirke. Knjižnica odpisuje zastarelo, vsebinsko neustrezno, poškodovano, obrabljeno in neuporabljeno gradivo. Priporočena letna stopnja odpisa je od 5 do 10 % celotne zbirke. Odpis je enako pomemben kot nabava, oba procesa sta neločljivo povezana. Samo z obema skupaj lahko zagotovimo zbirko, ki je živa, uporabna in privlačna za naše uporabnike.

ZADNJA

VELIKA

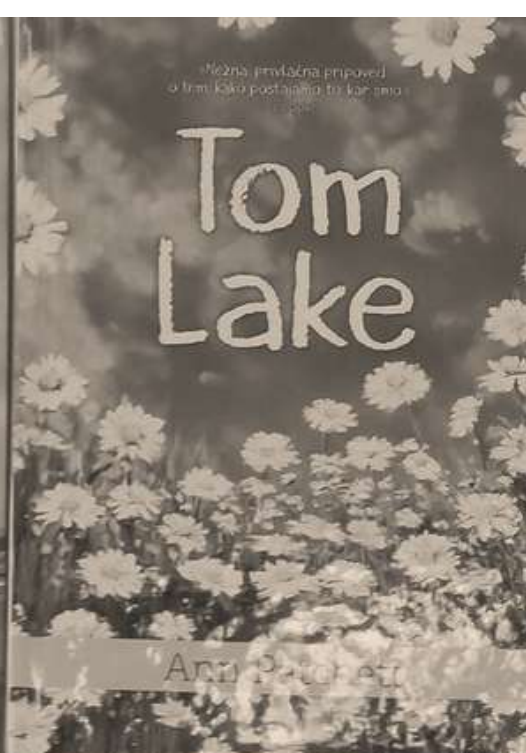
UMETNINA

Sofia Lundberg

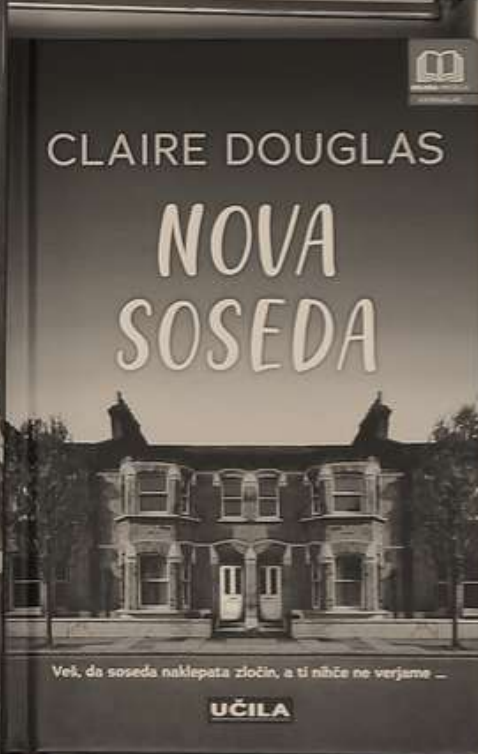
MAUD ANKAOUA

Nikoli več
brez sebe

Tom
Lake

Ann Patchett

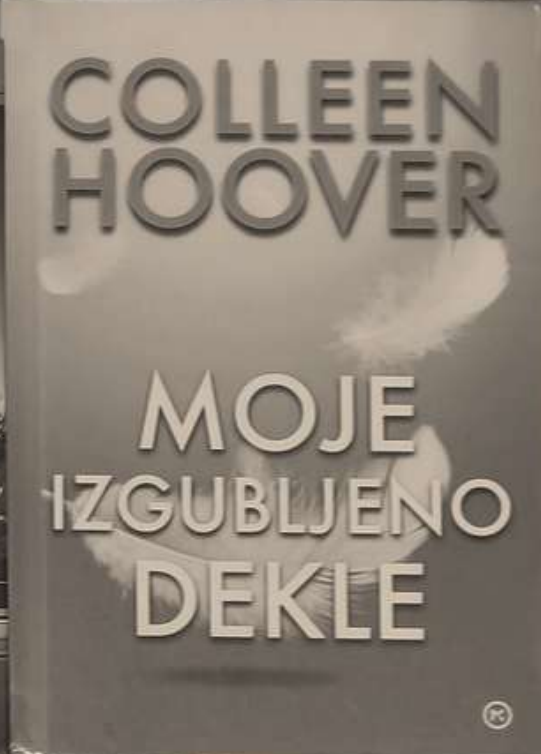

CLAIRE DOUGLAS

NOVA
SOSEDA

Veš, da soseda naklepata zločin, a ti nič ne verjame ...

UČILA

COLLEEN
HOOVER

MOJE
IZGUBLJENO
DEKLE

JAMES HILTON
IZGUBLJENO
OBZORJE

Izgubljeno obzorje, razburjen in brezskopen svet, je mojstrovina fantastične literature in ena najlepših klasič dramskega romana.

Mednarodna uspešnica, prevedena v 35 jezikov

Nadvse
bistra
bitja

Katja Pančur

VARNA
HIŠA
GROZE

Zlorabe v imenu dahovnosti

KATJA PANČUR

SONČNI MRK
V TEKSASU

Poltopica

MARIA JAKOPIN

Tabela št. 4: Zaloga na dan 31.12.2025

	2023	2024	2025
Monografske publikacije	48.944	47.431	47.323
Serijske publikacije	387	349	378
Neknjižno gradivo	2.153	2.257	2.281
Skupaj:	51.484	50.037	49.982

Temeljna knjižnična zbirka šteje 49.982 enot gradiva, kar znaša 5,7 enot knjižničnega gradiva na občana. Zahtevana vrednost po Pravilniku o pogojih za izvajanje knjižnične javne službe je 3,7 na potencialnega uporabnika.

3 DELO Z UPORABNIKI

3.1 NOVO VPISANI IN AKTIVNI ČLANI

	2023	2024	2025
Novo vpisani člani	209	214	188
Aktivni člani	1.449	1.415	1.413

V letu 2025 ostaja število aktivnih članov stabilno in primerljivo s preteklima letoma. Delež aktivnih članov glede na število prebivalcev (16 %) potrjuje, da knjižnica ohranja pomemben doseg v lokalni skupnosti. Novo vpisani člani predstavljajo normalen letni priliv, pri čemer smo zaznali tudi možnost spletnega vpisa, ki uporabnikom olajša dostop in vpisne postopke. Preko spleta se je včlanilo 6 oseb.

Tabela št. 5: Struktura članov v letu 2025

Predšolski otroci	156	1.8%
Osnovnošolci	428	4.9%
Srednješolci	164	1.9%
Študentje	61	0.7%
Zaposleni	355	4.0%
Nezaposleni	60	0.7%
Upokojenci	189	2.1%
	1,413	16.0%

Delež članov knjižnice v letu 2025 glede na število prebivalcev (8.792): 1,8 % predšolskih otrok (156), 4,9 % osnovnošolcev (428), 1,9 % srednješolcev (164), 0,7 % študentov (61), 4 % zaposlenih (355), nezaposlenih 0,7 % (60), 2,1% upokojencev (189).

V letu 2025 struktura članstva potrjuje močno prisotnost otrok in mladih, saj največji delež med aktivnimi člani predstavljajo osnovnošolci, sledijo predšolski otroci ter srednješolci. To kaže, da knjižnica pomembno prispeva k razvoju bralnih navad in podpira izobraževanju ter je prepoznana kot varen in dostopen prostor za mlajše

uporabnike. Opazen delež predstavljajo tudi zaposleni in upokojniki, kar potrjuje, da knjižnica nagovarja različne življenjske skupine in ohranja vlogo splošnega kulturnega in informacijskega središča. Skupni delež članov glede na število prebivalcev (16 %) kaže na dobro vključenost knjižnice v lokalno skupnost.

Zakon o varstvu osebnih podatkov in 15. člen Zakona o knjižničarstvu nas obvezujeta k brisanju vseh neaktivnih članov knjižnice iz evidence, torej vseh tistih, ki knjižnice niso obiskali najmanj eno leto in so poravnali vse obveznosti do knjižnice. Izbrisani član se bo moral ob obisku ponovno vpisati v knjižnico.

Zakon o knjižničarstvu (Ur. l. RS 87/2001, 96/2002) 15. člen (zbiranje podatkov):

- Knjižnice imajo za potrebe svojega dela in za zavarovanje gradiva pravico, da v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov zbirajo in obdelujejo naslednje osebne podatke svojih uporabnikov: ime in priimek, datum in kraj rojstva, naslov stalnega in začasnega bivališča, izobrazba, zaposlitev ali šola.
- Osebni podatki iz prejšnjega odstavka se zbršijo eno leto po izpolnitvi namena, zaradi katerega so bili zbrani.

3.2 OBISK

Tabela št. 6: Število obiskov knjižnice (izposoja na dom, v knjižnici, uporaba e-knjižnice, obiski prireditelj, ...)

	2023	2024	2025
Obisk knjižnice	84.265	84.935	85.067

V letu 2025 je število obiskov knjižnice ostalo na primerljivi ravni kot v preteklih dveh letih, z rahlim porastom glede na leto 2024. Podatek potrjuje, da uporabniki knjižnico redno obiskujejo ter uporabljajo različne storitve (izposoja v knjižnici, izposoja na dom, uporaba e-knjižnice ter obiski prireditelj), kar kaže na trajno zanimanje javnosti za knjižnične vsebine in programe.

3.3 IZPOSOJA KNJIŽNIČNEGA GRADIVA

Tabela št. 7: Izposoja knjižničnega gradiva na dom in v knjižnici

	2023	2024	2025
Izposoja knj. gradiva	57.783	57.653	56.243
Izposoja e-knjig	306	101	185
Izposoja zvočnih knjig	69	53	84

Podatki za leto 2025 kažejo, da je izposoja knjižničnega gradiva v knjižnici in na domu nekoliko upadla glede na leti 2023 in 2024, vendar ostaja na visoki ravni. Digitalna izposoja (e-knjige, zvočne knjige) ostaja v manjšem obsegu, vendar se je glede na leto 2024 nekoliko okrepila. V prihodnje bomo nadaljevali z informiranjem uporabnikov in s podporo pri uporabi e-virov, da bodo storitve dostopne tudi tistim, ki se odločajo za tovrstne oblike branja.

3.4 MEDKNJIŽNIČNA IZPOSOJA

Na nivoju območnosti (območje 12 knjižnic na Celjskem in v Zasavju) se prek financiranja Ministrstva za kulturo uspešno izvaja brezplačna medknjižnična izposoja (MKI) strokovnega in študijskega knjižničnega gradiva za člane knjižnic.

Tabela št. 8: Medknjižnična izposoja

	2025
Št. fizičnih enot	157
Št. kopij dokumentov	0
Skupaj	157

Za naše člane smo v druge slovenske knjižnice poslali 123 naročil za monografske publikacije. Iz naše knjižnice v druge knjižnice pa je bilo izposojenih 34 enot.

3.5 PRIREDITVE IN DRUGI ORGANIZIRANI DOGODKI, PROJEKTI

Vaši videoposnetki so leta 2025 prejeli 5.426 ogledov

V letu 2025 smo našim uporabnikom pripravili 225 prireditev. Na Youtube kanalu smo objavili 1 spletni dogodek, ogledov je bilo čez 5.000.

Tabela št. 9: Število prireditev

	Št. prireditev	Št. spletnih dogodkov
Odrasli	110	0
Mladina	115	1
Skupaj	225	1

2025

ŠTEVILKE

85.067

ŠTEVILO OBISKOV

56.243

ŠTEVILO IZPOSOJE

1.413

AKTIVNI ČLANI

1.743

PRIRAST GRADIVA

hrastničaniBeremo

225

ŠTEVILO PRIREDITEV

3.6 PRIREDITVE ZA OTROKE IN MLADINO

► *Uganke*

Uganka meseca, Reši me!

V knjižnici enkrat tedensko pripravljamo različne tematske uganke namenjene spodbujanju in razvijanju bralne kulture mladih bralcev. Knjižničarji pripravijo različne križanke, uganke, rebuse, piktograme, dopolnjevanke in sestavljanke. Uganka meseca je namenjena dopolnjevanju, raziskovanju in iskanju informacij po knjižničnem gradivu. Otroci iščejo odgovore s pomočjo preverjenih in dostopnih informacij iz različnih priročnikov in leposlovja.

► *Pravljичne urice*

Pravljичne urice so namenjene najmlajšim otrokom, da z poslušanjem bogatijo jezik, besedni zaklad, literarni okus in koncentracijo ter uživajo ob vživljanju v različne pravljичne junake. Ob tem spoznava mimiko, intonacijo in melodijo zgodbe, ki se lahko konča srečno, včasih pa tudi s solzami. Skozi pravljичne junake otroci spoznava dobro in zlo, lepo in grdo, hkrati pa razvijajo čustveno odzivanje, empatijo ter sposobnost razumevanja različnih življenjskih situacij. Pravljичne urice pomembno prispevajo k spodbujanju družinskega branja in oblikovanju pozitivnega odnosa do knjige ter knjižnice.

► *Pravljичne urice s predstavitvijo poklica*

Posebej izvajamo pravljичne urice, nadgrajene s predstavitvijo izbranih poklicev. Otroci poleg pravljice spoznajo pripomočke ter osnovne naloge posameznega poklica. Takšna oblika pravljичnih uric pri otrocih še posebej spodbuja radovednost, postavljanje vprašanj in aktivno sodelovanje, hkrati pa jim je na dostopen način približa opravljanje določenega poklica. Poudarek je na izkustvenem učenju: otroci poklice spoznava skozi pogovor, prikaze in praktične dejavnosti, kar vsebino še dodatno utrdi in jo poveže z njihovim vsakdanom. V letu 2025 so otroci spoznali naslednje poklice: policist, reševalec in kuhar.

► *Pravljичne urice v angleškem jeziku*

Angleške pravljичne urice, ki jih izvaja profesorica Anita Trobiš, so namenjene otrokom od 4. do 8. leta starosti z bujno domišljijo ter željo po učenju angleškega jezika. Otroci so zelo dojemljivi za slušno podobo jezika, zato je na pravljичnih uricah veliko poslušanja. Otroci poslušajo pravljice, pesmice in izštevance, pozneje pa tudi ustvarjajo. Angleščina za otroke je zabaven del igre ali pravljice, s čimer pritegnemo otrokovo pozornost in zanimanje ter spodbujamo pozitiven odnos do jezika. Skozi poslušanje in ponavljanje otroci nezavedno usvajajo osnovne besede, izraze in pravilno izgovorjavo, obenem pa krepijo samozavest pri govornem izražanju.

► *Ustvarjalne delavnice*

Ustvarjalne delavnice so namenjene otrokom, mladini in odraslim. Prav starši so tisti, ki pogosto vzpostavijo prvi stik s knjižnico in knjigo, najpogosteje prav s povabilom na ustvarjalno delavnico. Otroci ob pomoči mentorja rišejo, lepijo, strižejo in uživajo ob ustvarjanju raznolikih izdelkov, pri tem pa razvijajo ročne spretnosti, natančnost, vztrajnost in ustvarjalno izražanje. Ustvarjalne delavnice pripravljajo knjižničarke, ki oblikujejo tudi idejno zasnovo, izbor materialov ter vsebinsko povezavo z letnim časom, prazniki ali aktualnimi temami. Občasno pa k sodelovanju povabimo tudi društva ter hrastniške ustvarjalke, s čimer program dodatno obogatimo in ga povezujemo z lokalnim okoljem.

► *Bibliopedagoške ure*

Bibliopedagoške ure potekajo v sodelovanju z OŠ Hrastnik ter so namenjene povezovanju šole in knjižnice. Mlade usmerjajo v bolj poglobljeno spoznavanje knjižnično-informacijskega sistema in jih v nujno vseživljenjsko izobraževanje, preverjanje in dopolnjevanje ter nadgradnjo znanja.

► *Rastem s knjigo*

V 7. razredih osnovnih šol poteka skupni slovenski projekt pod imenom Rastem s knjigo. Knjižnice predstavijo knjižnico, pisatelja ali pesnika knjige, ki jo prejme vsak sodelujoči sedmošolec.

► **Razstave**

V knjižnici se je skozi leto zvrstilo veliko razstav, ki so dopolnile pester nabor prireditev in drugih dogodkov. Sodelujemo z lokalnimi društvi, šolo in vrtci: Fotoklub Hrastnik, Fotoklub Dol pri Hrastniku, Društvo zasavskih klekljaric Srčevke, Osnovna šola Hrastnik in Vrtec Hrastnik. Razstavni prostor ponudimo tudi posameznikom, ki premorejo veliko različnih talentov. V preteklem letu so steno hodnika in vitrino krasili fotografski, likovni in drugi izdelki ustvarjalcev: Benjamin Kreže, Vesna Babič, Ernest Mešič, Tomaž Goetz, Likovni izdelki učencev OŠ narodnega heroja Rajka, ročno klekljani izdelki društva Srčevke, člani Foto kluba Hrastnik - Matej Predikaka, Milan Tarlac in Miloš Hadarin, Jernej Biderman, Armand Meterc, Matej Predikaka in Simon Tanšek.

3.7 PROJEKTI V SODELOVANJU Z DRUGIMI KNJIŽNICAMI ALI INSTITUCIJAMI

► **Rastem s knjigo**

V knjižnici izvajamo nacionalni projekt Rastem s knjigo oziroma vsakemu sedmošolcu knjigo v roke, ki ga knjižnice izvajamo skupaj z Javno agencijo za knjige v sodelovanju z delovno skupino, ki vključuje predstavnike Ministrstva za kulturo, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, Pionirske - centra za mladinsko književnost in knjižničarstvo pri MKL, Zavoda RS za šolstvo, Združenja splošnih knjižnic, Sekcije šolskih knjižnic pri ZBDS, Društva šolskih knjižničarjev Slovenije, Društva slovenskih pisateljev ter JAK kot nosilke projekta. Cilji tega projekta so:

- spodbujanje dostopnosti kakovostnega in izvirnega slovenskega mladinskega leposlovja;
- promocija vrhunskih domačih ustvarjalcev mladinskega leposlovja;
- spodbujanje motivacije za branje pri šolarjih in njihovega obiskovanja splošnih knjižnic.

► **Portal Dobre knjige**

Dobreknjige.si je spletni portal s priporočilno kakovostno literaturo. Njegovo zanesljivost, nepristranskost in ažurnost vzajemno zagotavljamo vse slovenske splošne knjižnice, v sodelovanju z našimi bralkami in bralci, uporabniki portala o dobrih knjigah.

Portal Dobreknjige.si nastaja sproti; predstavlja kakovostno literaturo, pri čemer je težišče izbora pri sodobnem, najnovejšem romanu. Namenjen je vsem, ki v poplavi literature iščejo nekaj »res dobrega« zase. Projekt sofinancira Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije.

► **Projekt družinskega branja Bralni vlak**

Knjižnica je v sodelovanju z založbo KUD Sodobnost International uporabnikom ponudila projekt družinskega branja Bralni vlak. Gre za zabavno tekmovanje, ki k sodelovanju vabi bralni tandem, otroka in odraslo osebo, ki z branjem knjig nabirata vagone in s tem tekmujeta z drugimi lokomotivami, torej z drugimi tekmovalnimi pari. Nanj so tako lahko prisledli otroci s starši, babicami, dedki, tetami, strici ... in se na vlaku z drugimi potniki povezali virtualno. Lahko so si izbrali in izposodili katerokoli knjigo iz naše knjižnice. Na spletnem priporočilnem seznamu so si lahko izbrali super vagone, kar je omogočilo hitrejšo zbiranje vagonov. Prijavnico so morali izpolniti na spletnem naslovu <https://www.sodobnost.com/literarni-kolodvor/> in virtualno ustvarili svojo lokomotivo. Ko sta oba tekmovalca prebrala vsak svojo knjigo, sta na spletu k lokomotivi priključila nov vagon, v knjižnici pa pridobila žig. Tisti, ki so pridno nabirali bralne vagone pa so prejeli še simbolične nagrade.

► **Trajnostno v knjižnico po nagrado!**

V letu 2025 smo se v sodelovanju z Regijskim centrom mobilnosti Zasavje (Regionalna razvojna agencija Zasavje) ter vsemi štirimi zasavskimi splošnimi knjižnicami vključili v regijsko kampanjo Trajnostno v knjižnico po nagrado. Kampanja je bila usmerjena v spodbujanje trajnostne mobilnosti ter ozaveščanje obiskovalk in obiskovalcev o možnostih okolju prijaznejših prihodov v knjižnico - peš, s kolesom ali z javnim potniškim prevozom.

V kampanji smo sodelovale naslednje knjižnice:

Knjižnica Toneta Seliškarja Trbovlje,

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik,

Knjižnica Mileta Klopčiča Zagorje ob Savi,
Knjižnica Litija.

Kampanja je potekala od junija do oktobra 2025 in je bila povezana z aktivnostmi Evropskega tedna mobilnosti ter širšimi prizadevanji regije za večjo trajnostno ozaveščenost. Način sodelovanja je bil zasnovan motivacijsko: vsak obiskovalec, ki je v času trajanja kampanje prišel v eno izmed sodelujočih knjižnic na trajnosten način (brez osebnega avtomobila), je prejel nalepko na poseben kartonček. Ob zbranih petih nalepkah je lahko sodeloval v žrebanju za praktične nagrade.

S kampanjo smo obiskovalce dodatno spodbudili k razmisleku o vsakodnevnih navadah in k izbiri bolj trajnostnih oblik mobilnosti, hkrati pa smo povezali področje varovanja okolja z zdravim življenjskim slogom ter promocijo knjižnice kot odprtega prostora znanja, skupnosti in dobrih praks.

3.8 SAMOSTOJNI PROJEKTI KNJIŽNICE

► *Tedenski obiski vrtca v knjižnici*

Vodja projekta: Slavko Marcen

V sodelovanju z Vrtcem Hrastnik nadaljujemo projekt spodbujanja bralne pismenosti in približevanja knjižnice najmlajšim. Po večletni praksi obiskov knjižničarke v vrtčevskih enotah smo projekt v letu 2025 vsebinsko nadgradili in organizacijsko preoblikovali: namesto obiskov v vrtcu otroci sedaj enkrat tedensko prihajajo v knjižnico, kjer jih knjižničar Slavko na doživet način popelje v svet knjig.

Obiski potekajo v otroškem oddelku knjižnice, kjer otroci spoznavajo knjižnični prostor, knjižnično gradivo ter osnovna pravila obnašanja in izposoje. Program vključuje pripovedovanje oziroma branje pravljic, pogovor o vsebini zgodb, prepoznavanje knjižnih junakov ter raziskovanje knjig in didaktičnih pripomočkov. Ob tem se otroci učijo poslušanja, izražanja, empatije in sodelovanja, knjižnica pa postaja zanje domač in prijazen prostor. Preoblikovanje projekta se je izkazalo kot zelo učinkovito, saj otroci skozi redne obiske doživijo knjižnico neposredno, vzgojiteljice pa imajo ob tem priložnost za izbor in izposajo kakovostnega gradiva za delo v skupinah ter dogovarjanje za nadaljnje obiske. Sodelovanje z vrtcem ostaja pomemben del našega dela z najmlajšimi in pomembna naložba v razvoj bralnih navad.

► *Bralni krožek za odrasle*

Vodja projekta: Tanja Butara

Bralni krožek Knjižnice Antona Sovreta deluje od 8. aprila 2010 in je namenjen odraslim uporabnikom knjižnice. Krožek že vrsto let povprečno obiskuje 8 upokojenk. Srečanja potekajo praviloma enkrat mesečno, ob torkih ob 19. uri, in trajajo približno uro in pol. Osrednja tema posameznega srečanja so literarna dela izbranega slovenskega avtorja. Članice predstavijo knjigo, ki so jo prebrale doma, nato pa s pomočjo moderatorke razpravljajo o slogu in tehniki pisanja, primerjajo svoja razmišljanja ter razvijajo kritičen odnos do literature. Moderatorka ob tem predstavi tudi kratek življenjepis avtorja ter zanimivosti iz njegovega življenja in ustvarjanja. Na vsakem srečanju se članice seznanijo tudi z novostmi knjižničnega gradiva in kratkimi predstavami izbranih naslovov. V lanskem letu je bilo izvedenih 8 srečanj.

Bralni krožek pomembno prispeva k spodbujanju bralne kulture in vseživljenjskega učenja, saj članicam omogoča poglobljeno branje, izmenjavo mnenj ter redno srečevanje v kulturnem okolju. Hkrati krepi socialno vključenost in povezanost udeleženk ter utrjuje vlogo knjižnice kot prostora dialoga, druženja in kakovostno preživetega prostega časa.

► *Bralni krožek za odrasle v Domu starejših Hrastnik*

Vodja projekta: Tanja Butara

Bralni krožek v Domu starejših Hrastnik izvajamo na pobudo doma in po predhodnem dogovoru, prilagojeno interesu stanovalcev ter razpoložljivosti prostora in spremljevalnega osebja. Knjižničarka bere kratko prozo, novele ali krajše zgodbe, srečanja pa so namenjena predvsem stanovalcem, ki sami ne zmorejo brati, a radi poslušajo.

► **F.U.L. K.U.L. knjižnica**

(F. fantazija branja U. užitek L. listanje K. knjiga U. ustvarjanje L. ležalnik)

Vodja projekta: Mateja Smodiš

F.U.L. K.U.L. knjižnica je knjižnica na prostem, zasnovana kot dostopna in privlačna "priročna zbirka branja" ter prijeten kotiček za branje, druženje, ustvarjanje in sprostitev. Obiskovalcem so na voljo ležalniki, izbor knjižničnega gradiva različnih zvrsti, pa tudi igrače ter družabne igre, s katerimi knjižnica nagovarja različne starostne skupine in spodbuja kakovostno preživljanje prostega časa.

Projekt predstavlja priložnost, da knjižnične vsebine približamo ljudem v njihovem vsakdanjem okolju in krepimo prepoznavnost knjižnice tudi izven njenih prostorov. S tem spodbujamo bralne navade, ustvarjalnost ter neformalno druženje v javnem prostoru.

► **Bralna značka za odrasle Hrastničani beremo**

Vodja projekta: Mateja Smodiš

hrastničaniBeremo

Ob Tednu slovenskih splošnih knjižnic smo v Knjižnici Antona Sovreta Hrastnik slovesno obeležili Dan splošnih knjižnic in hkrati zaključili letošnjo že petnajsto bralno značko za odrasle Hrastničani beremo. Dogodek je bil priložnost, da ponovno poudarimo vlogo splošnih knjižnic kot odprtih, zaupanja vrednih in vključujočih prostorov znanja, kulture, srečevanja ter dobrega počutja, kjer poleg izposoje gradiva razvijamo pismenosti, spodbujamo bralno kulturo in povezujemo ljudi vseh generacij.

Projekt Hrastničani beremo je zasnovan kot povabilo k rednemu branju in k temu, da knjige postanejo del vsakdana. Ne gre za tekmovanje, temveč za spodbudo k osebni bralni odločitvi - za čas zase, širjenje obzorij, razmislek in tudi tolažbo. V sezoni 2025 je bralna značko uspešno zaključilo 42 bralk in bralcev, kar potrjuje, da bralna kultura v Hrastniku živi in ima trdno podporo med odraslimi bralci.

Zaključek bralne sezone smo obogatili z gostom Arnetom Hodaličem, priznanim slovenskim fotografom in popotnikom, ki s svojimi reportažami in fotografijami že vrsto let odpira pogled v različne kulture in življenjske zgodbe. Njegovo predavanje je dogodku dodalo širši kulturni okvir ter udeležencem ponudilo navdih in svež pogled na svet - skozi podobe, ljudi in pripovedi.

► **Županov bralni izziv**

V knjižnici smo 23. oktobra 2025 slovesno zaključili drugi Županov bralni in športni izziv, ki spodbuja gibanje, zdrav življenjski slog in ljubezen do branja. Župan Marko Funkl je podelil priznanja vsem, ki so izziv uspešno zaključili. Večer je dopolnil pogovor z gostjami Marušo Stoklasa Drečnik, Lauro Husar in gostom Stanetom Lipoglavškom. Dogodek je znova potrdil, da se skupnost Hrastnika uspešno povezuje ob branju, gibanju in skupnih vrednotah.

► **Izposoja na dom**

Vodja projekta: Irena Mustać

Izposoja na domu je brezplačna storitev Knjižnice Antona Sovreta Hrastnik, s katero članom knjižnice dostavimo knjižnično gradivo na njihov dom. Namenjena je predvsem občanom, ki bi želeli brati in uporabljati knjižnične storitve, vendar zaradi starosti, bolezni ali drugih zdravstvenih omejitev ne morejo osebno obiskati knjižnice. Z izposojami na domu želimo tem uporabnikom omogočiti enakovreden dostop do knjižničnega gradiva ter ohranjati stik s knjižnico tudi takrat, ko jim obisk ni več mogoč.

► **Povabilo za vpis novorojenčkov**

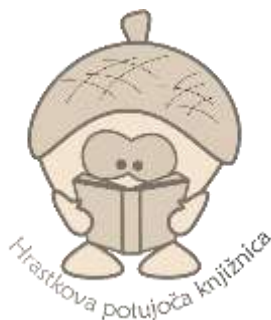
V Knjižnici Antona Sovreta Hrastnik smo leta 2019 uvedli pobudo, s katero k brezplačnemu članstvu vabimo tudi dojenčke. Občani ob občinskem obvestilu o izplačilu denarne pomoči za novorojenčka prejmejo tudi naše povabilo za vpis v knjižnico. Namen pobude je, da knjižnico otrokom približamo že v najzgodnejšem obdobju ter spodbudimo družine k skupnemu branju in zgodnjemu razvoju bralne pismenosti. Ob vpisu dojenček prejme brezplačno članstvo, starši pa tudi simbolično darilo.

► **Spletni dogodki**

Knjižnica je s spletnimi dogodki pričela v koronskem obdobju. Z dejavnostjo v manjšem obsegu nadaljujemo tudi v letu 2025.

► **Hrastkova potujoča knjižnica**

Vodja projekta: mag. Mateja Smodiš

Hrastkova potujoča knjižnica je projekt za spodbujanje branja in bralne kulture ter razvoj bralne pismenosti osnovnošolskih otrok. Namenjen je predvsem učencem 2. razreda, ki skupaj z učiteljico na začetku šolskega leta obišejo knjižnico. Ob obisku jim pripravimo voden ogled knjižnice in ogled kratkega filma Hrastko v knjižnici, v katerem občinska maskota Hrastko na otrokom razumljiv način predstavi knjižnični bonton - kaj je v knjižnici dovoljeno in česa ne.

Vsak razred ob prvem obisku prejme košaro mladinskega leposlovja, ki jo odnesejo v šolo (v razred). Otroci si gradivo izposojajo po dogovoru z učiteljico, ki vodi evidenco izposoje. Knjižničarke gradivo zamenjamo po vnaprej načrtovanih terminih oziroma prej, če učiteljica oceni, da je košaro smiselno dopolniti ali zamenjati. Projekt učence spodbuja tudi k samostojnemu obisku knjižnice z družino: ob obisku in izposoji knjižničnega gradiva otroci prejmejo nahrbtnik, kar dodatno krepi motivacijo za vključevanje v knjižnično okolje.

V šolskem letu 2024/2025 smo s projektom vstopili v tretje leto izvajanja. Januarja 2025 so drugošolci na zimskem obisku s knjižničarko prisluhnili pravljici, nato pa Hrastku pokazali svoje bralno znanje - vsak učenec je prebral dve do tri kratke povedi. Spomladi je sledil nov obisk, na katerem so učenci ustvarjali knjižne kazalke s Hrastkom. Projekt se je zaključil junija, ko je vsak razred vrnil svojo košaro s knjigami. Učenci so na papir narisali

svoje vtise o projektu; risbe posameznega razreda smo povezali v knjigo. Sodelovali so vsi drugošolci hrastniške in podružnične šole, ki so ob zaključku prejeli tudi priznanje.

► **Hrastko bere**

Vodja projekta: Irena Mustać

V sodelovanju z Vrtcem Hrastnik smo izvajali projekt *Hrastko bere*, namenjen predšolskim otrokom (4-6 let) ter njihovim družinam. Cilj projekta je spodbujanje družinskega branja in zgodnjega stika s knjigo, saj otrok prav skozi skupno branje, pogovor, slike in doživetja krepi besedni zaklad, razvija bralno pismenost ter doživlja občutek bližine in varnosti.

V okviru projekta so otroci skupaj s starši iz seznama izbranih naslovov prebrali dogovorjeno število knjig, ki so si jih ob vpisu oziroma ob obisku knjižnice izposodili. Prebrane zgodbe so nato v vrtcu obnovili na njim primeren način - z ilustracijo in pogovorom o vsebini, junakih ter občutkih, ki jih zgodbe prebudijo.

Projekt smo zaključili s prireditvijo, na kateri so otroci prejeli priznanja. Zaključni dogodek je bil tudi priložnost za zahvalo staršem in vzgojiteljicam, ki s svojim zgledom in spodbudo otrokom omogočajo, da knjigo doživijo kot nekaj prijetnega in domačega ter s tem postavljajo pomembne temelje za nadaljnjo bralno pot.

► **Poletni namigi**

Vodja projekta: Ana Černuta Deželak

V poletnih mesecih v Knjižnici Antona Sovreta Hrastnik pripravimo razstavo in bralno-spodbujevalni projekt *Poletni namigi*, s katerim želimo obiskovalce tudi v času počitnic navdihovati k branju. V projektu sodelujejo prepoznavni Hrastničani in Hrastničanke, ki z obiskovalci delijo svoje bralne izkušnje in priporočila.

Sodelujoči odgovarjajo na vprašanja o najljubši knjigi otroštva, knjigi, ki jih je nedavno navdušila, ter delu, ki jim je najbolj ostalo v spominu. Njihovi odgovori so predstavljeni v knjižnici in objavljeni na družbenih omrežjih vsak četrtek do konca poletnih počitnic. Projekt spodbuja bralno kulturo, povezuje lokalno skupnost in obiskovalcem ponuja raznolike bralne ideje za poletne dni. Povabilo so se v letu 2025 odzvali: Peter Kauzer, kajakaš, evropski in svetovni prvak, dobitnik srebrne olimpijske medalje, Anja Markovič, novinarka, urednica in moderatorica, Fanči Moljk, upokojena učiteljica slovenščine, popotnica, novinarka, Urška Pavčnik, inženirka živilske tehnologije, blogerka, podjetnica, Jožica Hafner, slavistka in dolgoletna sodelavka za arhiviranje in dokumentacijo na Televiziji Slovenija, Hedvika Pavlica Kolman, bibliotekarka na Filozofski fakulteti v Ljubljani in pobudnica obuditve spomina na Antona Sovreta v hrastniški občini, Branko Klančar, akademski slikar in fotograf.

3.9 DOMOZNANSKA DEJAVNOST

Zakon o knjižničarstvu določa, da splošne knjižnice, ki izvajajo knjižnično dejavnost za prebivalstvo v svojem okolju, v okviru javne službe zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo.

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik opravlja domoznansko dejavnost za območje Občine Hrastnik, kar pomeni, da zbira, strokovno obdeluje in ustrezno hrani domoznansko gradivo, ki je nastalo ali se nanaša na njeno območje.

Domoznanska zbirka je na dan 31. 12. 2025 obsegala 935 enot vnesenega gradiva v sistem Cobiss. Približno tolikšen del zbirke predstavlja tudi neobdelano gradivo. Gradivo je raznoliko - obsega knjige, časopise, članke, videoposnetke, razglednice, fotografije. Knjižnica nima samostojnega domoznanskega oddelka, a je domoznansko gradivo ločeno od ostalih delov knjižnične zbirke in delno dostopno v prostem pristopu. Kot navaja strateški načrt knjižnice (2024), je bila že v letu 2006 oblikovana zbirka 715 starih razglednic in fotografij z območja občine ter 25 dokumentov domoznanske vsebine, ki se dopolnjuje vse do danes.

V letu 2010 je nastala posebna domoznanska zbirka Sovretov kotiček: dela rojaka, prevajalca, klasičnega filologa in humanista, akademika, profesorja Antona Sovreta, po katerem je knjižnica poimenovana. Zbirka je urejena v posebni vitrini, v kateri je 122 enot knjižničnega gradiva.

Knjižnica domoznanske zbirke vseskozi dopolnjuje in promovira na različne načine, in sicer pripravlja razstave, domoznanske prireditve, dogodke s specifično lokalno vsebino, posreduje koristne lokalne informacije uporabnikom, sodeluje z različnimi društvi, organizacijami in šolo (npr. domoznanstvo za tretješolce) ...

DOMOZNANSKI PROJEKTI V LETU 2025 V SODELOVANJU Z DRUGIMI DELEŽNIKI IN KNJIŽNICAMI:

► **Sovretova pot**

Četrtega oktobra 2025 je potekal pohod po Sovretovi poti. Slavnostna gostja pohoda je bila priznana prevajalka iz francoščine in angleščine ter prejemnica Sovretove nagrade 2024 Ana Barič Moder. Pohod so organizirali KRC Hrastnik, Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik, TIC Hrastnik, Občina Hrastnik, KS Kovk, KS Krnice - Šavna Peč. Pobudnica poti, Fanči Moljk, je tako kot vsako leto, najvztrajnejšim pohodnikom podelila priznanja.

► **Digitalizacija domoznanskega gradiva**

Knjižnica domoznansko gradivo digitalizira v sodelovanju z Osrednjo knjižnico Celje, ki koordinira domoznansko dejavnost na območju, kamor spada tudi hrastniška knjižnica. Ta je celjski knjižnici predlagala digitalizacijo različnih časopisov in publikacij, ki jih hrani: digitalizacijo glasila delavcev Steklarne Hrastnik - Steklar, občinsko glasilo Naš barometer, Letopis Občine Hrastnik avtorja Marka Planinca in v sodelovanju z ostalima zasavskima knjižnicama lokalni časopis Zasavc, zgodovinska knjiga Janka Orožna Zgodovina Trbovelj, Hrastnika in Dola. V letu 2025 so se pričeli postopki za digitalizacijo monografije Stanka Brečka Hrastnik skozi desetletja. Digitalni izvodi so za uporabnike dostopni na spletni strani Digitalne knjižnice Slovenije (www.dlib.si).

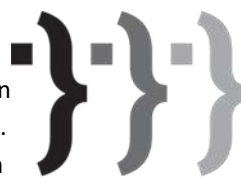
► **Regijski portal Kamra**

Regijski portal Kamra (www.kamra.si) je spletno mesto, ki združuje digitalizirane vsebine s področja domoznanstva v knjižnicah in drugih lokalnih kulturnih ustanovah. Hrastniška knjižnica pri projektu sodeluje od leta 2011, ko je prek izobraževanj in usposabljanj v Osrednji knjižnici Celje postala kreatorka vsebin portala. V letu 2025 smo prispevali digitalno zbirko Emil Hameršak na Dolu pri Hrastniku. Ostale naše digitalne zbirke so: Anton Sovre in Šavna Peč, Rokopisi Filipa Orožna iz Hrastnika, Rudarska godba Hrastnik skozi čas, Pustovanje v Hrastniku in na Dolu nekoč, Begunci v Zbirnem centru Hrastnik, Zаметki knjižnic v Hrastniku in na Dolu.

► **Obrazi slovenskih pokrajin**

Biografski leksikon celjskega območja in Zasavja Celjskozasavski je od leta 2020 vključen v spletni biografski leksikon znanih osebnosti slovenskih pokrajin in Slovencev po svetu Obrazi slovenskih pokrajin. Celjskozasavski ostaja biografski leksikon znanih prebivalcev, ki živijo ali so živeli na območju upravnih enot Celje, Hrastnik, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Trbovlje, Velenje, Zagorje ob Savi in Žalec. V Knjižnici Antona Sovreta Hrastnik smo doslej vnesli 50 gesel, od tega v letu 2025: Elizabeta JAKŠIČ, Rudolf KLADNIK, Emil HAMERŠAK.

Obrazi slovenskih pokrajin

► **Samostojni domoznanski projekti in dogodki:**

Poletni festival hrastniške knjižnice

Vodja projekta: mag. Mateja Smodiš

Domoznanski projekti imajo ključno vlogo pri ohranjanju lokalne zgodovine in kulturne dediščine ter pri krepitevi lokalne identitete. Prebivalcem pomagajo spoznati svoje korenine, zgodovino in tradicijo, s čimer se krepi

občutek pripadnosti. Z zbiranjem zgodb, predstavitev znamenitosti ter izpostavljanjem kulturnih posebnosti hkrati prispevajo tudi k prepoznavnosti kraja in spodbujajo lokalni turizem.

Eden izmed takšnih projektov je tradicionalni Poletni festival hrastniške knjižnice, ki je bil prvič organiziran leta 2010. Projekt, ki združuje lokalne zgodbe, tradicijo ter kulturno in industrijsko dediščino, krepi občutek ponosa in pripadnosti med prebivalci. Pomemben vidik festivala je sodelovanje različnih lokalnih akterjev, s čimer spodbujamo medgeneracijski dialog in povezovanje skupnosti.

Festival praviloma poteka junija, ko se v treh dneh zvrstijo domoznansveno povezani kulturni dogodki. Vsebinsko se prepletajo z ustvarjalnostjo, inovativnostjo, umetnostjo, izobraževanjem, informiranjem, glasbo in zabavo. Dogodki so namenjeni različnim starostnim skupinam ter potekajo v prostorih knjižnice in na prostem. Vsako leto festival zaznamuje osrednja tema oziroma rdeča nit, ki se navezuje na Hrastnik oziroma Zasavje (npr. hrastniške marionete, zasavska kulinarika, zasavski turizem, rudarstvo v Zasavju, hrastniški šport).

Štirinajsti Poletni festival hrastniške knjižnice (9. - 11. junij 2025)

Knjižnica je v času od ponedeljka, 9. junija, do srede, 11. junija 2025, izvedla 14. Poletni festival hrastniške knjižnice. V treh dneh smo pripravili nabor kulturnih, ustvarjalnih, izobraževalnih in družabnih vsebin za različne starostne skupine. Program je potekal v prostorih knjižnice in na prostem. Osrednja tema festivala je bila glasba v Hrastniku, ki je vsebinsko povezala posamezne dogodke ter sodelujoče.

- 1. dan - ponedeljek, 9. junij 2025

Festival smo začeli z dejavnostjo F.U.L. K.U.L. knjižnica na prostem. V večernem delu je potekal pogovorni večer, ki so ga s petjem otvorili otroci iz Vrtca Hrastnik. V pogovoru, ki ga je moderirala Irena Senčar, so sodelovali Lado Leskovar, Božidar Wolfand - Wolf, Janez Hameršak in Mark Zver; gostje so obujali spomine na glasbeno preteklost Hrastnika in širšega okolja. Večer je z nastopom sklenil Lado Leskovar, za kulinarično spremljavo pa so poskrbele članice Društva kmečkih žena in deklet.

- 2. dan - torek, 10. junij 2025

Tudi drugi dan smo izvedli F.U.L. K.U.L. knjižnico na prostem, sledilo je ustvarjalno popoldne za otroke in odrasle. Program so s plesnim nastopom popestrili učenci 3. c razreda Osnovne šole Hrastnik.

Udeleženci so se vključili v ustvarjalne delavnice: izdelovanje nakita pri Jasni Dvornik, ustvarjanje mandal pri Stanki Bantan ter delavnico quilling tehnike pri Vesni Babič. Za sladko pogostitev je poskrbela Mateja Audič (Slaščičarski atelje Matejka).

Večerni del je z glasbeno dobrodošlico odprla Rudarska godba Hrastnik, sledil je pogovor o glasbeni preteklosti obeh hrastniških godb in Glasbene šole Hrastnik, v katerem so sodelovali Polona Kovač, Denis Dečman, Adi Zaletel in Valter Vengušt; pogovor je moderirala Irena Senčar. Program so obogatili nastop učiteljev Glasbene šole Hrastnik z gosti ter predstava Kosmata sonata v izvedbi strokovnih delavk Vrtca Hrastnik. Za kulinarični zaključek je poskrbel Funšterc team Boben - Čeče.

- 3. dan - sredo, 11. junij 2025

Dopoldne je potekalo zaključeno srečanje projekta Hrastkova potujoča knjižnica 2024/2025, na katerem so drugošolci Osnovne šole Hrastnik likovno izrazili vtise projekta. Risbe in fotografije smo zbrali v spominsko knjigo, maskota Hrastko pa se je otrokom zahvalil za sodelovanje ter jim podelil priznanja za zavzeto branje. Sledilo je druženje dedkov in babic z vnuki ob poslušanju pravljice. Popoldanski program se je preselil na hrastniško tržnico, kjer so se predstavila lokalna društva, organizacije in mala podjetja, sodelovali pa so tudi policija, gasilci in reševalci. Spremljevalni program je povezoval Matej Kaiser, nastopili pa so: Zasavski country, Glasbena šola Hrastnik, Rudarska in Steklarska godba Hrastnik, Srbsko kulturno društvo Sava Hrastnik, Društvo mažorete Hrastnik, Plesna šola Kattan, festival pa je sklenil KUD Gverk.

- Spremljevalna vsebina

V vseh treh dneh je bila v knjižnici na ogled projekcija fotografij, zbranih v okviru akcije zbiranja hrastniških glasbenih spominov.

► **Projekt Kufo klub**

Vodja projekta: Ana Černuta Deželak

Skupina je bila ustanovljena leta 2018 za odrasle uporabnike knjižnice (upokojenci). Projekt je namenjen uporabnikom knjižnice, ki imajo veselje do branja, pisanja, pripovedovanja, poslušanja, raziskovanja, so vedoželjni, ustvarjalni... Gre za druženje, krepitev medsebojnih odnosov in solidarnosti ter spodbujanje medgeneracijskega povezovanja in prostovoljstva. Aktivnosti in tematike imajo poudarek na domoznanstvu.

V letu 2025 je bilo izvedenih 8 srečanj. Klub je bil žensko obarvan, povprečno se je na srečanje zbralo 8 oseb.

Prvo srečanje je potekalo v januarju, ko smo gostili Gregorja Jermana, kustosa Zasavskega muzeja Trbovlje, ki je predstavil opis obdobja, organiziranost rudarjev in njihove strokovne organizacije ter sam potek velike stavke, s katero so se rudarji borili za svoje preživetje in preživetje njihovih družin. Stavka je močno zaznamovala ne le Zasavje, ampak celotno slovensko območje, njen glas pa je šel vse do Beograda. Februarja je moderatorka pripravila predstavitev rodbinskih povezav v zavedni rodbini Roš, iz katere so izhajali trboveljski (ozemlje Hrastnika je spadalo pod Trbovlje) župani, prosvetni delavci, narodni buditelji, inženirji idr.

Novembra je pripravila projekcijo fotografij iz akcije zbiranja glasbenih spominov Hrastnika. Pred očmi so kronološko zaživelj obrazi Veselih beračev, Kvinteta Vilija Vidmarja, Ansambla Rdeči vrage, Pet mladih, Belih labodov, Ansambla Svit, skupine Veter, Poggo banda, Kondorja (Play on), Tria Še pa še, dua Kafra in Agnes Kumlanc. Decembra je pripravila zgodovinski razvoj namiznega tenisa v Hrastniku, ki naj bi ga v naš kraj pred 2. svetovno vojno prinesli študentje s Češke.

Marca so člani in članice krožka spoznali Aleša Brinarja iz Ljubljane (l. 1946), vnuka Josipa Brinarja, ki je predstavil svoje spomine nanj. Ob tej priložnosti je knjižnici podaril fotografsko in drugo gradivo, ki je obogatilo domoznansko zbirko. Ob 80. obletnici konca 2. svetovne vojne smo gostili študenta Žigo Šanteja iz Dola pri Hrastniku, ki je predstavil predvojne razmere v Hrastniku, priprave na oborožen odpor, sabotažne akcije v industriji, ilegalne tiskarne in tisk, vlogo mladine, način in pomen oskrbe partizanskih enot, Hrastničane v zaporih in taboriščih in kako je bil osvobojen Hrastnik. Maja je ob obletnici smrti Antona Sovreta urednik, lektor, prevajalec in pisec strokovnih člankov za specializirano revijo zgodovine prve svetovne vojne Na fronti Vinko Avsenak predstavil vlogo bratov Sovre v 1. svetovni vojni. Bilo jih je pet, vsak se je boril v svojem polku, vsi so bili tudi odlikovani.

Oktober srečanje je potekalo izven knjižnice, v Zasavskem muzeju Trbovlje. Kustosinja Katarina Rus Krušelj je udeležence popeljala po razstavi o življenju in delu zasavskega kiparja Stojana Batiča, ki jo je v muzeju pripravila ob 100. obletnici umetnikovega rojstva.

Hrastniški projekt Kufo klub je bil kot primer dobre prakse leta 2024 predstavljen na Domfestu, največjem strokovnem dogodku na področju domoznanstva.

3.10 UTRINKI Z NEKATERIH PRIREDITEV V LETU 2025

Potopisno predavanje: *Skriti kotički Balkana - Srbija in Kosovo*

16. januarja sta Jani in Andreja Zore predstavila svoje 19-dnevno potovanje po manj znanih predelih Srbije in Kosova. Skupaj s svojo psičko Brino sta raziskovala naravne znamenitosti, spoznavala lokalno kulturo in okušala tradicionalne balkanske jedi. Predavanje je pritegnilo številne obiskovalce, ki jih zanimajo avtentična potovanja in raziskovanje manj znanih destinacij.

Literarni večer: *Maistrova poezija*

20. januarja smo organizirali literarni večer v čast generalu Rudolfu Maistru. Učenci in dijaki zasavskih šol so brali izbrane pesmi, zagorski pesnik Vlado Garantini je predstavil svoja dela, Rihard Majcen pa je izvedel dve uglasbeni priredbi Maistrovih pesmi. Dogodek je bil lep primer medgeneracijskega povezovanja skozi kulturo.

Literarni večer: Nejc Arh

23. januarja je v knjižnici potekal literarni večer z Nejcem Arhom, ki je predstavil svoje ustvarjanje ter razmišljanja o literaturi. Obiskovalci so z zanimanjem prisluhnili njegovemu literarnemu opusu.

Predstavitve knjige: Slovenci - naši davni predniki

6. februarja je Borut Korun, publicist, popotnik in avtor številnih potopisov, predstavil knjigo *Slovenci - naši davni predniki*. Knjiga osvetljuje zgodovino Slovencev od 6. do 9. stoletja ter njihov vsakdan, verovanja, jezik in vplive drugih ljudstev. Predstavitve je pritegnila številne ljubitelje zgodovine in kulturne dediščine.

Pogovor z avtorjem in ilustratorko: Perkmandelj in tiskarski škrat

13. februarja sta avtor Albin Potisk in ilustratorka Nina Kavzar predstavila knjigo *Perkmandelj in tiskarski škrat*, nastalo v okviru natečaja Občine Hrastnik za najlepšo otroško pravljico. Obiskovalci so prisluhnili ustvarjalnemu procesu nastajanja zgodbe in ilustracij.

Literarni večer: Alojzija Zupan Sosič

13. marca je potekal literarni večer s priznano literarno zgodovinarico in profesorico Alojzijo Zupan Sosič, ki je predstavila svojo pesniško zbirko *Drevo delfin*. Pogovor z avtorico je vodila Ana Černuta Deželak.

Literarno-domoznanski večer: Drobec samega sebe - literarna dediščina Franceta Kozarja

27. marca je Primož Frajle predstavil avtorsko knjigo *Drobec samega sebe*, ki osvetljuje življenje in literarni opus hrastniškega avtorja Franceta Kozarja. Večer je moderirala Lara Jerkovič.

Pravljичno-glasbeni dogodek: Zvoki pravljичnega sveta

3. aprila ob 17.30 smo v sodelovanju z Glasbeno šolo Hrastnik pripravili pravljično-glasbeni dogodek, ki je združil pripoved in glasbo. Mladi glasbeniki so s svojo izvedbo navdušili otroke in starše ter poudarili pomen umetnosti v vzgoji otrok.

Literarni večer: Uroš Perić - 20 let v glasbi

17. aprila je bila predstavljena avtorizirana biografija Uroša Perića *Uroš Perić: 20 let v glasbi - življenje in glasba*, ki jo je zapisal Matej Krajnc. Pogovor z umetnikom je vodila Kaja Čop.

Pogovorni večer: Aljoša Bagola

Ob svetovnem dnevu knjige, 23. aprila, je potekal pogovorni večer z Aljošo Bagolo, ki je z obiskovalci delil razmišljanja o osebni rasti, izgorelosti in skrbi za dobro počutje. Večer je moderirala Irena Senčar.

Zaključna prireditev projekta Hrastko bere

13. maja je v Delavskem domu Hrastnik potekala zaključna prireditev prvega bralno-spodbujevalnega projekta *Hrastko bere*, ki smo ga izvedli v sodelovanju z Vrtcem Hrastnik. Projekt je potekal od novembra do konca aprila in je vključeval otroke, stare od 4 do 6 let, ter njihove starše. Otroci so brali izbrane slikanice in jih ustvarjalno predstavljali. Na prireditvi v delavskem domu smo podelili priznanja, vzgojiteljice vrtca pa so pripravile poučno otroško dramsko igrico o primerjavi med pametnimi telefoni in branjem knjig.

Predavanje: Drevesa Slovenije

15. maja smo v sodelovanju z Večgeneracijskim centrom Zasavje gostili predavanje dr. Mateje Kišek Vovk. Udeleženci so spoznali raznolikost drevesnih vrst v Sloveniji ter njihov pomen za okolje.

Literarni večer: Tone Partljič

22. maja je bil gost literarnega večera Tone Partljič. V pogovoru z Ireno Senčar je spregovoril o svojem literarnem ustvarjanju, življenjskih izkušnjah in pisanju komedij. Večer je bil prežet z duhovitimi in ganljivimi zgodbami.

Hrastniški špancir - sprehod skozi zgodovino kraja

V sodelovanju z Zasavskim muzejem Trbovlje smo 2. julija organizirali voden sprehod po Hrastniku, namenjen spoznavanju zgodovine kraja in njegovih zgodb. Udeleženci so se podali na pot pri spomeniku borcem in žrtvam NOB pri nekdanjem Riklovem mostu, sprehod pa se je zaključil pri Mlakarjevem stanovanju.

Skozi pripovedi so oživeli ljudje, stavbe in dogodki, ki so skozi čas oblikovali podobo Hrastnika. Približno poldruho uro trajajoč sprehod je udeležencem omogočil poglobljen in drugačen pogled na domače okolje ter spodbudil zanimanje za lokalno zgodovino in kulturno dediščino.

Poletno druženje s Srčevkami

11. avgusta je potekalo tradicionalno srečanje Društva zasavskih klekljaric Srčevke. Udeleženke in obiskovalci so lahko поблиže spoznali umetnost klekljanja, različne tehnike in pripomočke ter si ogledali drobne čipkarske mojstrovine. Dogodek je ponovno združil ustvarjalnost, prenos znanja in prijetno poletno druženje v sproščenem vzdušju.

Astrofotografija - predavanje fotografa Bojana Dremlja

Nočno nebo s svojimi zvezdami in skrivnostnimi objekti že od nekdaj buri človeško domišljijo. Na predavanju fotografa Bojana Dremlja, ki je potekalo 11. septembra, so obiskovalci spoznali razvoj opazovanja nebesnih teles - od prvih opazovanj s prostim očesom do sodobne astrofotografije, ki v kombinaciji s teleskopom razkriva oddaljene galaksije, meglice in druge nebesne pojave. Predavatelj je predstavil pripomočke, dostopne tudi ljubiteljskim fotografom, ter različne tehnike zajemanja šibke svetlobe nočnega neba. Predavanje je potekalo v sodelovanju s Foto sekcijo KD Svoboda Dol pri Hrastniku.

Igra s kristali za lažje učenje otrok

V knjižnici smo 18. septembra gostili delavnico Igra s kristali za lažje učenje otrok, ki jo je vodila Manca Bračun. Otroci so spoznali, da kristali niso le lepi, temveč lahko delujejo tudi kot pomočniki pri učenju, zbranosti in čustvenem ravnovesju. Predstavljeni so bili roževca za pomirjanje in srčnost, karneol za ustvarjalnost in pogum ter citrin za zbranost in notranjo moč. Vsak otrok je iz čarobne košarice izžrebal svoj kristal, spoznal njegovo delovanje, ga »programiral« in odnesel domov skupaj z opisom ter pozitivnim sporočilom. Dogodek je bil namenjen otrokom in staršem ter je spodbudil radovednost, domišljijo in prijetno skupno doživetje.

Podelitev Sovretove nagrade ob 140. obletnici rojstva Antona Sovreta

30. septembra je v Delavskem domu Hrastnik potekala slavnostna podelitev Sovretove nagrade 2025, osrednje slovenske nagrade za vrhunske književne prevode. Gostiteljica dogodka je bila Občina Hrastnik, Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik pa je v sodelovanju z Društvom slovenskih književnih prevajalcev organizirala celoten potek dogodka. Prireditve se je pričela ob 19.00, prihod gostov in sprejem pa sta potekala že pred tem, okoli 18.40. Dogodek je trajal približno 90 minut in je bil zasnovan kot celovit kulturni večer s slavnostnimi govori, predstavitev nominirank, pogovorom ter glasbeno in odrsko spremljavo.

Ob prihodu gostov je pred Delavskim domom Hrastnik nastopila Rudarska godba Hrastnik, ki je ustvarila slovesno dobrodošlico ter simbolno povezala dogodek z lokalnim okoljem. Na prireditvi so bili med drugim prisotni predstavniki Društva slovenskih književnih prevajalcev, nominiranke, župan Občine Hrastnik Marko Funkl ter predstavnik Ministrstva za kulturo mag. Marko Rusjan. Program je povezovala Ana Černuta Deželak, pogovor z nominirankami pa je vodila prevajalka in Sovretova nagrajenka Breda Biščak. Fotografiranje dogodka je izvajal Branko Klančar.

V uvodnem delu so zbrane nagovorili župan Marko Funkl, predstavnik Ministrstva za kulturo mag. Marko Rusjan, direktorica Javne agencije za knjigo RS (JAK) Katja Stergar ter predsednica DSKP Tanja Petrič. Slavnostno vzdušje so dopolnjevali glasbeni nastopi, med katerimi je nastopil tudi Mešani pevski zbor Prosavus.

Osrednji del večera je bil namenjen predstavitvi petih nominirank: Stana Anželj, Anjuša Belehar, Julija Potrč Šavli, Barbara Skubic in Sara Špelec. Predstavitve je potekala s predvajanjem kratkih video posnetkov, nato pa še s poglobljenim pogovorom. Pogovor, ki ga je vodila Breda Biščak, je izpostavil prevajalske pristope, ustvarjalne izzive ter pomen prevajanja pri posredovanju literarnih del in širjenju kulturnega prostora. Program je obogatil tudi bralni nastop Marionetnega gledališča Jurček, ki je z branjem odlomkov iz nominiranih del dodatno približal vsebino širšemu občinstvu.

Sledila je slavnostna razglasitev in podelitev Sovretove nagrade. Predsednik komisije za Sovretovo nagrado Jernej Županič je razglasil prejemnico priznanja. Sovretovo nagrado za leto 2025 je prejela Julija Potrč Šavli za prevod dela Duša ob cesti estonskega avtorja Urmasa Vadija (LUD Literatura, 2024). Zaključek je bil namenjen zahvalam nagrajenki, nominirankam, gostom in partnerjem ter povabilu k ogledu razstave, posvečene zgodovini slovenskega literarnega prevoda.

Po uradnem delu je sledilo druženje in pogostitev v avli Delavskega doma, ki je udeležencem omogočilo neformalno srečanje, pogovor z nominirankami in nagrajenko ter utrditev kulturnega in strokovnega povezovanja.

140. obletnica rojstva Antona Sovreta

KNJIŽNICA
ANTONA SOVRETA
HRASTNIK

SOVRETOVO
NAGRADO

za leto 2025

ki je podeljena

Dr. Antona Sovreta za izjemne prispevke
prijemu

Julija Potrč Šavli

za prevod dela
Utemas' Vadi'
Duša ob cesti

14. septembra, 14. avgusta 2025

Spisateljica
Julija Potrč Šavli
prevodilnica
Dražica Klemenčič
izdajateljica
Mojca Klemenčič

Spisateljica
Dražica Klemenčič
izdajateljica
Mojca Klemenčič

Pogovorni večer: Kako je bila dolga pot domov

Ob 80. obletnici osvoboditve koncentracijskih taborišč, vrnitve izgnancev in ukradenih otrok smo 2. oktobra pripravili pogovorni večer z naslovom *Kako je bila dolga pot domov*. Dogodek je bil namenjen spominu na težke življenjske preizkušnje posameznikov in družin ter ohranjanju zgodovinskega spomina. Pogovor je moderirala Belinda Ladiha. Dogodek smo organizirali v sodelovanju z Združenjem borcev za vrednote NOB Hrastnik in Krajevno organizacijo Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 Hrastnik.

Pogovorni večer z Bronjo Žakelj

Pogovorni večer z novinarko in pisateljico Bronjo Žakelj, prejemnico kresnika 2019 za prvenec *Belo se pere* na devetdeset, je potekal 7. oktobra. Avtobiografski roman, ki ga je pisala skoraj desetletje, se dotika avtoričinega otroštva, izgube matere in brata ter soočenja z lastno boleznijo. Knjiga je doživela enajst ponatisov, prodanih je bilo skoraj 21.000 izvodov, leta 2025 pa je zgodba zaživela tudi kot celovečerni film v režiji Marka Naberšnika. V pogovoru z Ireno Senčar je avtorica spregovorila o nastajanju romana, o pisanju kot poti k ozdravitvi ter o izkušnji filmske priredbe. Dogodek je potekal v sodelovanju z Zasavsko ljudsko univerzo in Večgeneracijskim centrom Zasavje.

Pogovor Petre Škarja z Matjažem Čadežem

V knjižnici je 16. oktobra potekal pogovor med podjetnico in založnico Petro Škarja ter podjetnikom in vizionarjem Matjažem Čadežem. Gast je predstavil svojo podjetniško pot od začetkov v IBM-u do ustanovitve podjetij Halcom in mBills ter spregovoril o sodobnih pristopih vodenja in digitalnih rešitvah. Petra Škarja, avtorica več knjižnih uspešnic in ustanoviteljica založbe 5ka, je pogovor usmerjala k temam osebne rasti, podjetništva in izzivov sodobnega časa.

Predstavitve pesniške zbirke Dragomile Šeško

Mesec smo sklenili s predstavitvijo pesniške zbirke *Vesolje v dlaneh* pesnice Dragomile Šeško. Avtorica, katere ustvarjanje posega v ezoterične, filozofske in duhovne razsežnosti, je v pogovoru 28. oktobra obiskovalcem predstavila svoje najnovejše pesmi. Večer poezije so obogatili gostje z Gorenjske, člani Recitatorske skupine KUD Valentin Kokalj Visoko. Dogodek je ponudil prostor za refleksijo, umirjenost in stik z besedo.

Otroška predstava: Psst! To je knjižnica

6. novembra je bila izvedena otroška predstava Gledališča Pravljičarna. Predstava je na zabaven in nevsiljiv način otroke popeljala v svet knjižnice ter jih seznanila s knjižničnimi pojmi, kot so knjižničar, bralec, pisatelj, pesnik in ilustrator, hkrati pa tudi s knjižničnim bontonom. Ob miški Minki in pajkcju Pajkiju so otroci spoznavali rime, ilustracije in pravljичne junake ter ugotovili, da v knjižnici nikoli ni dolgčas. Dogodek je bil namenjen otrokom in staršem ter je poudaril knjižnico kot prijeten in ustvarjalen prostor.

Moji zdravi zobki: pravljica Krokodilji zobobol

V sodelovanju z Zdravstvenim domom Hrastnik smo 13. novembra pripravili pravljичno urico *Krokodilji zobobol*, namenjeno ozaveščanju o pomenu skrbi za zdrave zobe. Otroci so prisluhnili pravljici, se pogovarjali o ustni higieni in na zabaven način pomagali umiti zobke dinozavru Dinu. Zahvaljujemo se Zdravstvenemu domu Hrastnik in Tamari Zemljak za sodelovanje ter prijetno in poučno druženje.

Teden slovenskih splošnih knjižnic

V novembru smo se pridružili praznovanju Tedna slovenskih splošnih knjižnic in ob tej priložnosti pripravili programski sklop dogodkov, s katerimi smo izpostavili knjižnico kot prostor znanja, branja, povezovanja skupnosti in dostopnosti kulture. V okviru tedna smo izvedli razstavo, sodelovali v vseslovenskem knjižničnem

flash mobu, obeležili dan Rudolfa Maistra ter pripravili osrednji večerni dogodek. Ob Dnevu slovenskih splošnih knjižnic smo omogočili tudi brezplačno letno članarino za vse novo vpisane člane, s čimer smo dodatno spodbujali vključevanje novih uporabnikov.

Razstavo Strip kot del raznolikega knjižničnega gradiva smo odprli 18. novembra. Ob 100. obletnici rojstva Mikija Mustra smo obiskovalcem približali strip kot pomemben in kakovosten del knjižnične zbirke ter izpostavili njegovo vlogo pri bralni kulturi in spodbujanju branja.

Na Maistrovem pogovornem večeru, ki je potekal 18. novembra, smo v sodelovanju z Društvom generala Maistra za Zasavje obeležili dan Rudolfa Maistra. Predavanje o prelomnih dogodkih leta 1918, ko je Rudolf Maister s svojo vojsko odločilno prispeval k ohranitvi slovenskega ozemlja, je izvedel zgodovinar Primož Frajle. Dogodek je prispeval k ohranjanju zgodovinskega spomina in krepitvi narodne zavesti.

Vseslovenskemu knjižničnemu flash mobu - glasnemu branju smo se pridružili 19. novembra. Ob istem času so bralci po vsej Sloveniji pet minut glasno brali - letos stripe. Dogodku so se poleg uporabnikov knjižnice pridružili tudi učenci Osnovne šole na Dolu, s simbolnim dejanjem pa smo poudarili pomen branja kot temeljne družbene vrednote ter vlogo knjižnic pri njegovi promociji.

Osrednji dogodek z Arnejem Hodaličem smo pripravili 20. novembra, ko je svetovno priznani fotograf in popotnik predstavil svojo reportersko fotoavtobiografijo *Moje svetlobe*. Dogodek je obeležil Dan slovenskih splošnih knjižnic in hkrati sklenil 15. jubilejno sezono bralne značke za odrasle Hrastničani beremo. Obiskovalcem je ponudil poglobljen vpogled v avtorjevo ustvarjanje, življenjske poti ter moč vizualnega pripovedovanja in dokumentarne fotografije.

Adventna delavnica za otroke in odrasle

Mesec smo 27. novembra sklenili s tradicionalno ustvarjalno adventno delavnico, ki smo jo izvedli v sodelovanju s sekcijo Sončnice Društva invalidov Hrastnik. Izdelovali smo praznične izdelke iz papirja. Dogodek je potekal v toplem in sproščenem vzdušju ter napovedal začetek prazničnega decembra.

Predstavitvev potopisne knjige Alena Steržaja

V knjižnici smo 4. decembra gostili novinarja in glasbenika Alena Steržaja, ki je predstavil svoj potopisni prvenec Gora ni zadeta (zadeti je, kdor gre gor), izdan pri Založbi Sanje.

Avtor je z obiskovalci delil zgodbe s svojih samotnih poti po svetu, razmišljanja o kulturah, načinih življenja ter etiki sodobnega potovanja. Pogovor je povezovala Nada Vodušek.

Potopisni večer je obiskovalcem ponudil navdihujoč vpogled v popotniško plat člana skupine Big Foot Mama in odprl prostor za razmislek o svetu, ki ga pogosto spoznavamo prehitro.

Predstavitvev avtobiografije: Andrej Stare

Predstavitvev avtobiografije, legende športnega komentiranja Andreja Stareta, z naslovom Minister Gregor pa nič, je potekala 11. decembra.

V iskrenem, duhovitem in mestoma ganljivem pogovoru z novinarjem Mitjo Meršolom je prvič razkril svojo osebno zgodbo, zakulisje komentatorskega dela ter pogled na čas, ki ga je zaznamoval.

Večer je postregel z obilico smeha, razmisleka in topline ter pustil močan vtis pri vseh obiskovalcih.

Zabavni večer s Tomažem Miheličem in skupino Šansonet

December smo obarvali glasbeno in pripovedno. 18. decembra je Tomaž Mihelič v pogovoru z Ireno Senčar delil svoje romarsko doživetje s poti Camino de Santiago, večer pa je z nežno, a izrazno glasbo obogatila skupina Šansonet.

Večer je prepletel osebne zgodbe, glasbo in decembrsko toplino - za srce, misli in nasmeh.

4 POVZETEK V ŠTEVILKAH

Povzetek v številkah				Plan : realizacija	2024:2025
	2024	Plan 2025	Realizacija 2025	Index	Index
Finančna sredstva za nakup gradiva	30,823 €	31,000.00 €	36,193.94 €	1.17	1.17
Nakup (inventarne enote)	1,162	1,081	1,284	1.19	1.10
Aktivni člani knjižnice	1,415	1,415	1,413	1.00	1.00
Število obiskov	84,935	83,758	85,067	1.02	1.00
Izposoja	57,653	57,757	56,243	0.97	0.98
Število prireditev	241	200	225	1.13	0.93

V zaključku lahko ocenim, da smo v letu 2025 izvajali zastavljene naloge knjižnične javne službe ter s programi in storitvami odgovarjali na potrebe lokalnega okolja. Pri tem ostajajo ključni poudarki tudi v prihodnje: razvoj knjižnične zbirke in digitalnih storitev, krepitev bralne kulture in vseživljenjskega učenja, dobra dostopnost storitev za vse skupine uporabnikov ter nadaljnje povezovanje z lokalnimi partnerji. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo ustanoviteljici Občini Hrastnik za podporo, vsem sodelujočim institucijam in društvom za sodelovanje ter zaposlenim za strokovno, odgovorno in predano delo.

II. RAČUNOVODSKO POROČILO KNJIŽNICE ANTONA SOVRETA HRASTNIK ZA LETO 2025

1 UVOD

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik je javni zavod na področju kulture in se uvršča med pravne osebe javnega prava – določene uporabnike enotnega kontnega načrta. Zavod pridobiva sredstva za izvajanje svoje dejavnosti predvsem iz proračuna Občine Hrastnik ter iz proračunskih sredstev Ministrstva za kulturo. Del prihodkov ustvarja tudi z opravljanjem drugih dejavnosti, ki izhajajo iz izvajanja javne službe. Zavod ni zavezanec za davek na dodano vrednost.

Pri vodenju poslovnih knjig, vrednotenju računovodskih postavk in izvajanju notranjih kontrol zavod uporablja veljavno zakonodajo in podzakonske akte s področja javnih financ in računovodstva ter notranje akte zavoda.

Računovodsko poročilo obsega pojasnila in razkritja k računovodskim izkazom ter je sestavljeno na podlagi naslednjih predpisov:

- Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 144/06 – ZUE);
- Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10, 76/23, 24/25 – ZFisP-1, 39/25 in 85/25 – ZPJS);
- Pravilnika o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 133/23, 81/24, 51/25 in 95/25);
- Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Uradni list RS, št. 133/23 in 19/24);
- Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 133/23, 81/24 in 51/25);
- Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15);
- Navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Uradni list RS, št. 12/01, 10/06, 8/07 in 102/10);
- Navodila o predložitvi letnih in zaključnih poročil ter drugih podatkov poslovnih subjektov (Uradni list RS, št. 86/16 in 76/17);
- Pravilnika o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 108/13);
- Slovenski računovodski standardi 2024 (Uradni list RS, št. 129/23; v nadaljevanju SRS);
- Pravilnika o računovodstvu Knjižnice Antona Sovreta Hrastnik.

Zavod deluje skladno z določbami Zakona o knjižničarstvu, Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo ter Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik.

2 BILANCA STANJA

Bilanca stanja je eden izmed temeljnih računovodskih izkazov, sestavni del letnega poročila, ki mora prikazovati resnično in pošteno stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov.

V nadaljevanju v skladu s 26. členom Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava ter 12. členom Navodil o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna podajamo pojasnila k postavkam v bilanci stanja Knjižnice Antona Sovreta Hrastnik na dan 31. 12. 2025.

2.1 DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Dolgoročna sredstva in sredstva v upravljanju zajemajo sredstva, namenjena dolgoročni uporabi pri opravljanju dejavnosti javnega zavoda. Izkazana so v bilanci stanja po nabavni oziroma neodpisani vrednosti, zmanjšani za popravek vrednosti, v skladu z veljavnimi računovodskimi predpisi in načelom previdnosti.

V tej skupini so zajeta sredstva, ki jih zavod uporablja za izvajanje javne službe, ter sredstva, s katerimi upravlja, vendar niso njegova last.

Skupine kontov:

Skupina kontov 00 – Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve AOP002

Skupina kontov 01 – Popravek vrednosti nepremičnin AOP 003

Skupina kontov 02 – Nepremičnine AOP 004

Skupina kontov 03 – Popravek vrednosti zgradb AOP 005

Skupina kontov 04 – Oprema in druga opredmetena osnovna sredstva AOP 006

Skupina kontov 05 - Popravek vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev AOP 007

Gibanje neopredmetenih in opredmetenih sredstev (nepremičnine, oprema in druga opredmetena osnovna sredstva) je razvidno iz tabele v nadaljevanju.

Tabela 1: Gibanje neopredmetenih in opredmetenih sredstev v letu 2025

Opis	Nabavna vrednost 01.01.2025	Popravek vrednosti 01.01.2025	Povečanje nabavne vrednosti	Povečanje popravka vrednosti	Zmanjšanje popravka vrednosti	Amortizacija (povečanje popravka vrednosti) 2024	Sedanja vrednost 31.12.2024
	1	2	3	4	6	7	8=1-2+3-4+5- 6
Programska oprema	838,82	570,24	213,65	0	0	98,72	383,51
Zemljišča	0	0	0	0	0	0	0
Zgradbe	764.253,45	336.270,88	-	-	-	22.927,56	405.055,01

Oprema	839.103,00	833.126,46	4.671,03	0	0	2.460,72	8.186,85
Skupaj	1.604.195,27	1.169.967,58	4.884,68	0	0	25.487,00	413.625,37

Tabela prikazuje gibanje nabavne vrednosti, popravkov vrednosti in sedanjo vrednost neopredmetenih ter opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2025. Pri programski opremi je bila v letu 2025 evidentirana povečana nabavna vrednost v višini 213,65 EUR. Ob upoštevanju obračunane amortizacije znaša sedanja vrednost na dan 31. 12. 2025 383,51 EUR. Zemljišča v letu 2025 niso izkazana, prav tako ni bilo sprememb njihove vrednosti. Pri zgradbah v letu 2025 ni bilo povečanj ali zmanjšanj nabavne vrednosti. Obračunana amortizacija v višini 22.927,56 EUR je zmanjšala sedanjo vrednost, ki na dan 31. 12. 2025 znaša 405.055,01 EUR. Pri opremi je bilo evidentirano povečanje nabavne vrednosti v višini 4.671,03 EUR. Po obračunani amortizaciji v znesku 2.460,72 EUR znaša sedanja vrednost opreme na dan 31. 12. 2025 8.186,85 EUR. Skupna sedanja vrednost neopredmetenih in opredmetenih sredstev na dan 31. 12. 2025 znaša 413.625,37

Osnovna sredstva in drobni inventar:

Tabela 2: Nabava opreme in drobnega inventarja v letu 2025

OPREMA IN DROBNI INVENTAR	LETO 2025
Licence za rač. programe	213,65
Računalniki in druga računalniška oprema	3.821,26
Druga oprema	849,77
Drobni inventar	731,45
Knjige	31.431,75
Neknjižno gradivo	3.143,29
Periodika	2.155,91
SKUPAJ NABAVA V OS IN DI	42.347,08

V letu 2025 smo nabavno vrednost opreme in drobnega inventarja povečali za 42.347,08 EUR.

Tabela 3: Viri nabav OS in DI v letu 2025:

VIRI NABAV OS IN DI	LETO 2025
Občina Hrastnik – investicije	3.000,00
Občina Hrastnik – knjižnično gradivo	16.000,00
Državni proračun – knjižnično gradivo	16.035,00
Presežek	5.000,00
Lastna sredstva	2.312,08
SKUPAJ VIRI NABAV	42.347,08

2.2 PODATKI O TERJATVAH IZ NASLOVA DOLGOROČNIH NALOŽB IN POSOJIL Z NAVEDB VEČJIH PREJEMNIKOV TEH SREDSTEV

Terjatve iz skupin kontov 06, 07 (Podatki o terjativah iz naslova dolgoročnih naložb in posojil z navedbo večjih prejemnikov teh sredstev) in 09 (Podatki o povečanju ali zmanjšanju terjatev za sredstva, dana v upravljanje, z navedbo večjih prejemnikov teh sredstev) so predstavljene v predhodnih točkah te obrazložitve. Od dolgoročnih terjatev tukaj predstavljamo še terjatve iz skupine kontov 08.

Skupina kontov 06 - Dolgoročne finančne naložbe AOP 008

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik v poslovnem letu nima evidentiranih dolgoročnih finančnih naložb. Postavka AOP 008 v bilanci stanja na dan 31. 12. izkazuje vrednost 0,00 EUR.

Skupina kontov 07 - Dolgoročno dana posojila in depoziti AOP 009

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik v poslovnem letu nima evidentiranih dolgoročno danih posojil in depozitov. Postavka AOP 009 v bilanci stanja na dan 31. 12. izkazuje vrednost 0,00 EUR.

Skupina kontov 08 - Dolgoročne terjatve iz poslovanja AOP 010

Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik v poslovnem letu nima evidentiranih dolgoročnih terjatev iz poslovanja.

2.3 PODATKI O POVEČANJU ALI ZMANJŠANJU TERJATEV ZA SREDSTVA, DANA V UPRAVLJANJE

2.3.1 KRATKOROČNA SREDSTVA

Skupina kontov 10 - Denarna sredstva v blagajni in takoj unovčljive vrednotnice AOP 013

Opredelitev denarnih sredstev v blagajni in takoj unovčljivih vrednotnicah ter pravila za evidentiranje le-teh najdemo v 7. členu Zakona o računovodstvu, 11. členu Pravilnika o razčlenjevanju prihodkov in odhodkov, 13. členu Pravilnika o EKN ter SRS 7.

Tabela 4: Stanje denarnih sredstev v blagajni

Denarna sredstva v blagajni in takoj unovčljive vrednotnice	Stanje na dan 31. 12. 2024	Stanje na dan 31. 12. 2025
Denarna sredstva v blagajni	429,95	306,05
Skupaj	429,95	306,05

Na kontih skupine 10 se izkazuje gotovina, ki predstavlja denar v blagajni in sicer v obliki bankovcev, kovancev in prejetih čekov, druge takoj unovčljive vrednotnice in denar na poti. Na 31. 12. 2025 je imela knjižnica v ročni blagajni evidentirano gotovino v višini 306,05 EUR. Vrednotnic ni imela.

2.3.2 PODATKI O STANJU DOBROIMETJA PRI BANKAH IN DRUGIH FINANČNIH USTANOVAH

Skupina kontov 11 - Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah AOP 014

Skladno s Pravilnikom o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava se dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah izkaže na kontih skupine 11. Gre za izkazovanje dobroimetja (negotovinskega denarja) na računih v bankah in drugih finančnih ustanovah, dogovorjeno samodejno zadolžitev pri bankah, izločena denarna sredstva in akreditive, devizne depozitne račune in druga denarna sredstva za posebne namene.

Tabela 5: Stanje dobroimetja pri bankah in drugih finančnih ustanovah

<i>Dobroimetje pri bankah in drugih finančnih ustanovah</i>	<i>Stanje na dan 31. 12. 2024</i>	<i>Stanje na dan 31. 12. 2025</i>
Račun knjižnice (pri UJP-u)	11.051,87	11.913,72
Skupaj dobroimetja	11.051,87	11.913,72

Stanje dobroimetja pri bankah in drugih finančnih ustanovah je na dan 31. 12. 2025 znašalo 11.913,72 EUR, kar je za 861,85 EUR več kot ob koncu leta 2024.

2.3.3 PODATKI O ODPRTIH TERJATVAH PRETEKLEGA LETA

Skupina kontov 12 – Kratkoročne terjatve do kupcev AOP 015

Na kontih skupine 12 se izkazujejo kratkoročne terjatve do kupcev, ki izhajajo iz prodaje proizvodov, blaga, storitev, materiala, drobnega inventarja, opredmetenih in neopredmetenih sredstev ter naložb, tako v Sloveniji kot v tujini. V tej skupini se izkazujejo tudi kratkoročno dani blagovni in potrošniški krediti. Na dan 31. 12. 2025 Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik v tej skupini kontov ne izkazuje stanja.

Skupina kontov 13 - Dani predujmi in varščine AOP 016

Na kontih skupine 13 se izkazujejo dani predujmi za kratkoročna sredstva, kratkoročno dane varščine ter preplačila obveznosti. Na dan 31. 12. 2025 Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik v tej skupini kontov ne izkazuje stanja.

Skupina kontov 14 - Kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN AOP 017

Kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN so vse terjatve, ki se nanašajo na razmerja med neposrednimi in posrednimi uporabniki proračuna in sicer: iz naslova proračunskega financiranja kot terjatve za financiranje dejavnosti, iz naslova prodaje kot terjatve do kupcev, iz naslova predujmov kot terjatve za dane predujme, iz naslova finančnih naložb, danih posojil in depozitov kot finančne naložbe, dana posojila in depoziti, iz naslova financiranja kot terjatve iz financiranja ter iz naslova drugih terjatev med proračunskimi uporabniki kot druge terjatve.

Tabela 6: Kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN

<i>Kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta</i>	<i>Stanje 31. 12. 2024</i>	<i>Stanje 31. 12. 2025</i>
Kratkoročne terjatve do ustanovitelja	25.619,56	18.358,06
Kratkoročne terjatve do posrednih uporabnikov proračuna države	0,00	0,00
Skupaj kratkoročne terjatve do uporabnikov EKN	25.619,56	18.358,06

Na dan 31. 12. 2025 so kratkoročne terjatve do uporabnikov enotnega kontnega načrta znašale 18.358,06 EUR, kar predstavlja znižanje glede na stanje na dan 31. 12. 2024, ko so znašale 25.619,56 EUR. Vse kratkoročne terjatve se nanašajo na terjatve do ustanovitelja.

Skupina kontov 15 - Kratkoročne finančne naložbe AOP 018

Med kratkoročnimi finančnimi naložbami se evidentirajo kratkoročno dana posojila, naložbe v vrednostne papirje, depoziti in druge kratkoročne finančne naložbe. Na kontih skupine 15 knjižnica 31. 12. 2025, tako kot ob koncu leta 2024, stanja ni izkazovala.

Skupina kontov 16 - Kratkoročne terjatve iz financiranja AOP 019

Kratkoročne terjatve iz financiranja so terjatve iz obresti, terjatve za dividende in deleže v dobičku ter druge kratkoročne terjatve iz financiranja. Na kontih skupine 16 31. 12. 2025 stanja ni izkazovala.

Skupina kontov 17 - Druge kratkoročne terjatve AOP 020

Na kontih skupine 17 se izkazujejo kratkoročne terjatve do državnih in drugih institucij, ki izhajajo iz ustreznih predpisov o davkih, prispevkih in podobnih dajatvah, zavarovanjih, nadomestilih ter ostale kratkoročne terjatve iz poslovanja.

Skupina kontov 19 – Aktivne časovne razmejitev AOP 022

Na teh kontih se izkazujejo terjatve ter druga sredstva in obveznosti, ki se bodo po predvidevanjih pojavili v letu dni. Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik je na dan 31. 12. 2025 izkazovala aktivnih časovnih razmejitev v višini 211,46 € z naslova najemnine za pooblaščen osebe za varstvo osebnih podatkov ter naročnin za najemnine.

2.3.4 PODATKI O ODPRTIH OBVEZNOSTIH IZ PRETEKLEGA LETA

V nadaljevanju so podane obrazložitve po posameznih skupinah kontov, najprej za kratkoročne, nato pa še dolgoročne obveznosti Občine Hrastnik.

Skupina kontov 20 – Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine AOP 035

Na kontih skupine 20 – Kratkoročne obveznosti za prejete predujme in varščine se evidentirajo vnaprejšnja plačila, denarna zavarovanja kupcev in drugih dolžnikov ter morebitna preplačila terjatev. Na dan 31. 12. 2025 knjižnica stanja ni izkazovala.

Skupina kontov 21 – Kratkoročne obveznosti do zaposlenih AOP 036

V skupino kontov 21 sodijo obveznosti do zaposlenih za plače, nadomestila in druge prejemke iz delovnega razmerja, vključno z regresom za letni dopust, jubilejnimi nagradami in odpravninami. Sem spadajo tudi pripadajoči davki in prispevki delojemalcev ter izplačila družinskim pomočnikom.

Na dan 31. decembra 2025 je Knjižnica Antona Sovreta izkazovala saldo v višini 15.826,18 EUR. Ta znesek se nanaša na obveznosti za izplačilo plač in nadomestil, prispevkov, davkov ter drugih kratkoročnih obveznosti iz naslova stroškov dela za mesec december 2025, ki so bile izplačane v januarju 2026.

Skupina kontov 22 – Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev AOP 037

Na kontih skupine 22 se izkazujejo zaračunane in nezaračunane obveznosti do dobaviteljev in kratkoročni blagovni krediti. V okviru teh neplačanih obveznosti se izkazujejo vse prevzete obveznosti občine, ki se nanašajo na leto 2025, ne glede na datum prejema fakture oziroma datum zapadlosti plačila obveznosti.

Tabela 7: Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev

<i>Vrsta kratkoročnih obveznosti</i>	<i>Stanje na dan 31. 12. 2024</i>	<i>Stanje na dan 31. 12. 2025</i>
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev	8.213,31	10.929,95
Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini	0,00	0,00
Skupaj kratkoročne obveznosti	8.213,31	10.929,95

Na dan 31. 12. 2025 znašajo kratkoročne obveznosti do dobaviteljev 10.929,95 EUR, kar je za 2.716,64 EUR več kot na dan 31. 12. 2024, ko so znašale 8.213,31 EUR. Kratkoročne obveznosti do dobaviteljev v tujini v letih 2024 in 2025 niso izkazane. Povečanje obveznosti ob koncu leta 2025 je posledica časovne dinamike prejetih računov in zapadlosti plačil, pri čemer so vse obveznosti poravnane v začetku naslednjega poslovnega leta.

Skupina kontov 23 – Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja AOP 038

Med kratkoročne obveznosti iz poslovanja se uvrščajo kratkoročne obveznosti iz poslovanja do državnih in drugih institucij, kratkoročne obveznosti na podlagi izdanih menic in drugih plačilnih instrumentov, obveznosti za DDV in druge kratkoročne obveznosti (obveznosti za čista izplačila po pogodbah o delu in avtorskih pogodbah, obveznosti na podlagi odtegljajev od plač, obračunane obveznosti iz naslova prispevka za zaposlovanje invalidov in podobno.

Tabela 8: Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja

<i>Druge kratkoročne obveznosti iz poslovanja</i>	<i>Stanje na dan 31. 12. 2024</i>	<i>Stanje na dan 31. 12. 2025</i>
Kratkoročne obveznosti za dajatve (na plače,...)	2.548,75	2.722,49
Ostale kratkoročne obveznosti iz poslovanja	0,00	0,00
Obveznosti na podlagi odtegljajev od prejemkov zaposlenih	60,25	18,20
Skupaj kratkoročne obveznosti iz poslovanja	2.609,00	2.740,69

Na dan 31. 12. 2025 zavod izkazuje skupaj 2.740,69 EUR drugih kratkoročnih obveznosti iz poslovanja, kar je za 131,69 EUR več kot na dan 31. 12. 2024, ko so znašale 2.609,00 EUR. Kratkoročne obveznosti za dajatve na plače (konto 230) so se povečale z 2.548,75 EUR na 2.722,49 EUR. Povečanje je posledica višjih dajatev od decembrskih plač, ki zapadejo v plačilo v začetku naslednjega leta. Obveznosti na podlagi odtegljajev od prejemkov zaposlenih (konto 235) so se znižale s 60,25 EUR na 18,20 EUR. Ostale kratkoročne obveznosti iz poslovanja (konto 234) na dan 31. 12. 2024 in 31. 12. 2025 niso izkazane.

Skupina kontov 24 – Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta AOP 039

V tej skupini se zagotavlja razčlenjeno evidentiranje obveznosti za prejete predujme in varščine, obveznosti do dobaviteljev, drugih kratkoročnih obveznosti iz poslovanja, kratkoročno prejetih posojil in obveznosti iz financirana, ki se nanašajo na razmerja med uporabniki enotnega kontnega načrta.

Tabela 9: Kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN

<i>Kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN</i>	<i>Stanje na dan 31. 12. 2024</i>	<i>Stanje na dan 31. 12. 2025</i>
Obveznosti do neposrednih uporabnikov proračuna države	78,72	9,93
Obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna države	0,00	2,12
Skupaj kratkoročne obveznosti do uporabnikov EKN	78,72	12,05

Na dan 31. 12. 2025 zavod izkazuje skupaj 12,05 EUR kratkoročnih obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta, kar je za 66,67 EUR manj kot na dan 31. 12. 2024, ko so znašale 78,72 EUR. Obveznosti do neposrednih uporabnikov proračuna države so se zmanjšale z 78,72 EUR na 9,93 EUR, kar predstavlja glavni razlog za znižanje skupnega stanja teh obveznosti. Obveznosti do posrednih uporabnikov proračuna države so se povečale z 0,00 EUR na 2,12 EUR, vendar njihov vpliv na skupno stanje ostaja zanemarljiv. Skupno stanje kratkoročnih obveznosti do uporabnikov EKN ob koncu leta 2025 je nizko in ne predstavlja pomembnejšega deleža med obveznostmi zavoda.

Skupina kontov 25 – Kratkoročne obveznosti do financerjev AOP 040

Med kratkoročne obveznosti financerjev se uvrščajo kratkoročno prejeta posojila in posojila na podlagi izdanih kratkoročnih vrednostnih papirjev, razen čekov, ki se štejejo kot odbitna postavka pri denarnih sredstvih. V izkazu bilance stanja Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik v tej skupini kontov ne izkazuje stanja.

Skupina kontov 98 – Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje

Tabela 10: Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje

Vrsta obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje	Stanje na dan 12. 2024	Stanje na dan 31. 12. 2025
Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva	431.808,64	410.162,70
Presežek prihodkov nad odhodki	7.399,48	5.695,22
Skupaj obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje	439.208,12	415.857,92

Na kontih skupine 98 so izkazane obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje, ter ugotovljeni poslovni izid zavoda. Na dan 31. 12. 2025 znašajo obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje skupaj 415.857,92 EUR, kar je za 23.350,20 EUR manj kot na dan 31. 12. 2024, ko so znašale 439.208,12 EUR. Obveznosti za neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva (konto 980) so se zmanjšale s 431.808,64 EUR na 410.162,70 EUR, kar predstavlja zmanjšanje v višini 21.645,94 EUR in je predvsem posledica obračunane amortizacije ter uskladitev vrednosti sredstev. Presežek prihodkov nad odhodki (konto 985) na dan 31. 12. 2025 znaša 5.695,22 EUR in je za 1.704,26 EUR nižji kot ob koncu leta 2024, ko je znašal 7.399,48 EUR.

2.4 RAZKRITJA POSTAVK ČASOVNIH RAZMEJITEV

Skupina kontov 29 – Pasivne časovne razmejitve - AOP 054

Pasivne časovne razmejitve zajemajo vnaprej vračunane stroške oziroma vnaprej vračunane odhodke in odložene prihodke, ki se izkazujejo posebej in razčlenjujejo na pomembnejše vrste. Knjižnica Antona Sovreta Hrastnik na dan 31. 12. 2025 na tem kontu ne izkazuje stanja.

3 IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV

3.1 PRIHODKI

Tabela 11: Izkaz prihodkov in odhodkov leta 2025 glede na leto 2024

Konto	Opis	Realizacija 2024	Realizacija 2025	Indeks 4:3
-------	------	------------------	---------------------	------------

1	2	3	4	5
760	Prihodki iz javnih financ in nejavnih virov za opravljanje javne službe	258.495,07	261.402,08	101,00
761	Prihodki od prodaje proizvodov, blaga in storitev na trgu	0,00	0,00	0,00
762	Finančni prihodki	419,59	291,15	62,00
763	Drugi prihodki	1002,97	845,85	84,33
764	Prevrednotovalni poslovni prihodki	0,00	0,00	0,00
	Skupni prihodki	259.917,63	262.539,08	101,00
460	Stroški materiala	17.038,51	17.492,93	102,67
461	Stroški storitev	23.644,29	28.147,44	122,29
462	Amortizacija	0,00	0,00	0,00
464	Stroški dela	211.785,11	212.192,33	100,19
465	Prevrednotovalni poslovni prihodki	1.188,05	1.356,95	114,22
467	Finančni odhodki	48,59	0,00	0,00
468	Drugi odhodki	0,00	2,71	0,00
469	Prevrednotovalni poslovni odhodki	0,00	0,03	0,00
	Skupni odhodki	253.704,55	259.192,39	102,42
	Presežek prihodkov nad odhodki	6.213,08	3.346,69	53,80
	Obračun DDPO	95,92	50,95	53,10
	Rezultat po obračunu DDPO	6.117,16	3.295,74	53,80

Skupni prihodki v letu 2025 znašajo 262.539,08 EUR in so za 1,00 % višji kot v letu 2024, ko so znašali 259.917,63 EUR. Največji delež predstavljajo prihodki iz javnih financ in nejavnih virov za opravljanje javne službe (konto 760), ki so se povečali z 258.495,07 EUR na 261.402,08 EUR (indeks 101). Finančni prihodki (konto 762) so se znižali na 291,15 EUR (indeks 62), prav tako so se nekoliko znižali drugi prihodki (konto 763), ki znašajo 845,85 EUR (indeks 84,33). Prihodkov od prodaje na trgu zavod ne izkazuje. Skupni odhodki v letu 2025 znašajo 259.192,39 EUR in so za 2,42 % višji kot v letu 2024. Največje povečanje je pri stroških storitev (konto 461), ki so se povečali za 22,29 % in znašajo 28.147,44 EUR. Stroški materiala so se povečali za 2,67 % in znašajo 17.492,93 EUR. Stroški dela ostajajo stabilni in znašajo 212.192,33 EUR (indeks 100,19). Finančni odhodki v letu 2025 niso izkazani, evidentirani pa so minimalni drugi in prevrednotovalni poslovni odhodki. Presežek prihodkov nad odhodki v letu 2025 znaša 3.346,69 EUR, kar je za 51,51 % manj kot v letu 2024, ko je znašal 6.213,08 EUR. Po obračunu DDPO za leto 2025 izkazuje knjižnica presežek prihodkov nad odhodki v višini 3.295,74 EUR.

Tabela 12: Primerjava prihodkov v letu 2025 s prihodki v letu 2024

Konto	Opis	Realizacija 2024	Realizacija 2025	Indeks 4:3
1	2	3	4	5
760	Prihodki iz javnih financ in nejavnih virov za opravljanje javne službe	258.495,07	261.402,08	101
761	Prihodki od prodaje proizvodov, blaga in storitev na trgu	0,00	0,00	0,00
762	Finančni prihodki	419,59	261,85	62
763	Drugi prihodki	1002,97	845,85	84,33
764	Prevrednotovalni poslovni prihodki	0,00	0,00	0,00
	Skupni prihodki	259.917,63	262.509,78	101

Skupni prihodki v letu 2025 znašajo 262.509,78 EUR in so za 1 % višji kot v letu 2024, ko so znašali 259.917,63 EUR. Največji delež prihodkov predstavljajo prihodki iz javnih financ in nejavnih virov za opravljanje javne službe (konto 760), ki so se povečali z 258.495,07 EUR na 261.402,08 EUR (indeks 101). Ti prihodki ostajajo temeljni vir financiranja dejavnosti zavoda. Finančni prihodki (konto 762) so se zmanjšali z 419,59 EUR na 261,85 EUR (indeks 62), kar je posledica nižjih obresti oziroma drugih finančnih prilivov. Drugi prihodki (konto 763) so se prav tako znižali in znašajo 845,85 EUR (indeks 84,33). Prihodkov od prodaje proizvodov, blaga in storitev na trgu (konto 761) ter prevrednotovalnih poslovnih prihodkov (konto 764) zavod v letu 2024 in 2025 ne izkazuje.

PRIHODKI IZ JAVNIH FINANC IN NEJAVNIH VIROV ZA OPRAVLJANJE JAVNE SLUŽBE - 760

Prihodki iz javnih financ predstavljajo sredstva, ki jih zavod prejema iz javnih proračunskih virov za izvajanje javne službe. Ti prihodki so praviloma namenjeni financiranju osnovne dejavnosti. Med prihodke iz javnih financ sodijo: sredstva iz državnega proračuna, sredstva iz proračuna občine, sredstva iz javnih skladov in agencij, namenska sredstva iz evropskih in drugih mednarodnih javnih virov, transferji in dotacije za izvajanje zakonsko določenih nalog. Prihodki iz nejavnih virov so sredstva, ki jih zavod prejme od prodaje blaga in storitev, plačil uporabnikov, donacij in sponzorstev, članarin,...

Tabela 13: Primerjava prihodkov iz javnih financ in nejavnih virov za opravljanje javne službe v letih 2025 in 2024

<i>Konto</i>	<i>Opis</i>	<i>Realizacija: 2024</i>	<i>Realizacija: 2025</i>	<i>Indeks 4:3</i>
1	2	3	4	5
760	Prihodki iz javnih financ in nejavnih virov za opravljanje javne službe	258.495,07	261.402,08	101,26
760000	Prejeta sredstva občinskega proračuna za plače	166.148,16	164.094,86	98,76
760001	Prejeta sredstva občinskega proračuna za prispevke delodajalca	24.713,31	25.849,68	104,60
760002	Prejeta sredstva občinskega proračuna za materialne stroške	31.350,00	32.330,37	102,64
760005	Prejeta sredstva občinskega proračuna za regres	7.523,40	7.929,88	105,40
760008	Prejeta sredstva občinskega proračuna za dodatno pokojninsko zavarovanje	3.173,98	3.209,98	101,13
760009	Prejeta sredstva občinskega proračuna po pogodbah	4.000,00	4.775,00	119,38
760010	Prihodki od prodaje storitev	10.443,75	11.400,04	109,16
760011	Prejeta sredstva občinskega proračuna za investicijsko vzdrževanje	366,49	0,00	0,00
760016	Prejeta sredstva občinskega proračuna - odpravnine	7.085,34	0,00	0,00
760018	Prejeta sredstva občinskega proračuna - jubilejne nagrade	696,27	0,00	0,00
760020	Prejeta sredstva iz občinskega proračuna za redno delovno uspešnost	2.994,37	3.305,67	110,40
760033	Refundacije ZZS	0,00	4.731,20	
760800	Prejeta sredstva iz državnega proračuna - zimski regres	0,00	3.775,40	0,00

Prihodki iz javnih financ in nejavnih virov za opravljanje javne službe so v letu 2025 znašali 261.402,08 EUR, kar predstavlja 1,26 % povečanje glede na leto 2024. Največji delež predstavljajo prejeta sredstva občinskega proračuna za plače (760000), ki so se nekoliko znižala in znašajo 164.094,86 EUR (indeks 98,76). Sredstva za prispevke delodajalca (760001) so se povečala na 25.849,68 EUR (indeks 104,60), prav tako sredstva za materialne stroške (760002), ki znašajo 32.330,37 EUR (indeks 102,64). Sredstva za regres (760005) so se povečala na 7.929,88 EUR (indeks 105,40), sredstva za dodatno pokojninsko zavarovanje (760008) pa na 3.209,98 EUR (indeks 101,13). Povečala so se tudi sredstva po pogodbah (760009), ki znašajo 4.775,00 EUR

(indeks 119,38). Prihodki od prodaje storitev (760010) so se povečali na 11.400,04 EUR (indeks 109,16). Sredstva za investicijsko vzdrževanje (760011) in odpravnine (760016) v letu 2025 niso bila realizirana. Prav tako v letu 2025 niso bila izplačana sredstva za jubilejne nagrade. Refundacije ZZS so znašale 3.305,67 EUR. V letu 2025 so bila prejeta tudi sredstva iz državnega proračuna za zimski regres (760800) v višini 3.775,40 EUR, ki jih v letu 2024 ni bilo.

FINANČNI PRIHODKI - 762

Tabela 14: Primerjava finančnih prihodkov v letih 2025 in 2024

Konto	Opis	Realizacija: 2024	Realizacija: 2025	Indeks 4:3
1	2	3	4	5
762	Finančni prihodki	419,59	291,15	69,39
762000	Prihodki od obresti	370,15	239,59	64,73
762800	Prihodki iz prejšnjih obračunskih obdobj	0,00	51,52	0,00
762900	Drugi finančni prihodki	49,44	0,04	0,08

Finančni prihodki v letu 2025 znašajo 291,15 EUR in so za 30,61 % nižji kot v letu 2024, ko so znašali 419,59 EUR (indeks 57,10). Prihodki od obresti (konto 762800) so se znižali s 370,15 EUR na 239,59 EUR (indeks 64,73), kar je posledica nižjih obrestnih prilivov oziroma manjšega obsega vezanih sredstev. Drugi finančni prihodki (konto 762900) so zanemarljivi in znašajo 0,04 EUR, medtem ko so v letu 2024 znašali 49,44 EUR.

DRUGI PRIHODKI - 763

Tabela 15: Primerjava drugih prihodkov v letih 2025 in 2024

Konto	Opis	Realizacija: 2024	Realizacija: 2025	Indeks 4:3
1	2	3	4	5
763	Drugi prihodki	1.002,97	845,85	84,33
763000	Nenamenske donacije	700,00	0,00	0,00
763001	Namenske donacije	0,00	750,00	-
763100	Prejete kazni in odškodnine	208,72	0,00	0,00
763900	Drugi prihodki	94,25	95,85	101,70

Drugi prihodki v letu 2025 znašajo 845,85 EUR in so za 15,67 % nižji kot v letu 2024, ko so znašali 1.002,97 EUR (indeks 84,33). V letu 2025 zavod ni prejel nenamenskih donacij (763000), medtem ko so v letu 2024 znašale 700,00 EUR. So pa bile v letu 2025 prejete namenske donacije (763001) v višini 750,00 EUR, ki v letu 2024 niso bile izkazane. Prejete kazni in odškodnine (763100) v letu 2025 niso bile realizirane, v letu 2024 pa so znašale 208,72 EUR. Drugi prihodki (763900) so ostali na primerljivi ravni in znašajo 95,85 EUR (indeks 101,70).

3.2 ODHODKI

Tabela 16: Primerjava odhodkov v letu 2025 z odhodki v letu 2024

Konto	Opis	Realizacija: 2024	Realizacija: 2025	Indeks 4:3
1	2	3	4	5
460	Stroški materiala	17.038,51	17.492,93	102,67
461	Stroški storitev	23.644,29	28.147,44	122,29
462	Amortizacija	0,00	0,00	0,00
464	Stroški dela	211.785,11	212.192,33	100,19
465	Drugi stroški	1.188,05	1.356,95	114,22
467	Finančni odhodki	48,59	0,00	0,00
468	Drugi odhodki	0,00	2,71	0,00
469	Prevrednotovalni poslovni odhodki	0,00	0,03	0,00
SKUPNI ODHODKI		253.076,86	259.192,39	102,41

Skupni odhodki v letu 2025 znašajo 259.192,39 EUR in so za 2,41 % višji kot v letu 2024, ko so znašali 253.076,86 EUR. Stroški materiala (konto 460) so se povečali za 2,67 % in znašajo 17.492,93 EUR. Izrazitejše povečanje je pri stroških storitev (konto 461), ki so se povečali za 22,29 % in znašajo 28.147,44 EUR, kar je posledica višjih stroškov zunanjih izvajalcev in tekočih storitev. Stroški dela (konto 464) ostajajo stabilni in znašajo 212.192,33 EUR (indeks 100,19). Drugi stroški (konto 465) so se povečali za 14,22 % in znašajo 1.356,95 EUR. Finančni odhodki (konto 467) v letu 2025 niso bili izkazani. Evidentirani so minimalni drugi odhodki (konto 468) v višini 2,71 EUR ter prevrednotovalni poslovni odhodki (konto 469) v višini 0,03 EUR. Struktura odhodkov kaže, da največji delež še vedno predstavljajo stroški dela, sledijo stroški storitev in materiala.

STROŠKI MATERIALA - 460
Tabela 17: Primerjava stroškov materiala v letu 2025 glede na leto 2024

Konto	Opis	Realizacija: 2024	Realizacija: 2025	Indeks 4:3
1	2	3	4	5
460	Stroški materiala	17.038,51	17.492,93	102,67
460100	Stroški čistilnega materiala	109,73	342,21	311,87
460200	Stroški električne energije	3.612,39	3.659,04	101,29
460202	Stroški ogrevanja	10.952,86	10.526,64	96,11
460600	Stroški pisarniškega materiala	925,03	1.292,23	139,70
460900	Drugi stroški materiala	1.438,50	585,72	40,72
460901	Drugi stroški materiala - promocija	0,00	1.087,09	0,00

Skupni stroški materiala v letu 2025 znašajo 17.492,93 EUR in so za 2,67 % višji kot v letu 2024, ko so znašali 17.038,51 EUR. Stroški čistilnega materiala (460100) so se povečali in znašajo 342,21 EUR (indeks 311,87), kar kaže na večjo porabo oziroma višje cene tovrstnega materiala. Stroški električne energije (460200) so ostali na primerljivi ravni in znašajo 3.659,04 EUR (indeks 101,29), medtem ko so se stroški ogrevanja (460202) nekoliko znižali na 10.526,64 EUR (indeks 96,11). Stroški pisarniškega materiala (460600) so se povečali za 39,70 % in znašajo 1.292,23 EUR. Drugi stroški materiala (460900) so se znižali na 585,72 EUR (indeks 40,72), vendar so bili v letu 2025 posebej izkazani stroški materiala za promocijo (460901) v višini 1.087,09 EUR, ki v letu 2024

niso bili evidentirani na tej postavki. Struktura stroškov materiala kaže, da največji delež še vedno predstavljajo stroški ogrevanja in električne energije.

STROŠKI STORITEV - 461

Tabela 18: Primerjava stroškov storitev za leto 2025 z letom 2024

Konto	Opis	Realizacija: 2024	Realizacija: 2025	Indeks 4:3
1	2	3	4	5
461	Stroški storitev	23.644,29	28.147,44	122,29
461000	Stroški telefona, telefaksa, elektronske pošte	1.102,68	1.170,62	106,16
461001	Poštna in kurirske storitve	462,23	556,45	144,92
461003	Stroški prireditev	2.370,89	3.945,61	166,42
461004	Posebne kulturne prireditve	0,00	229,20	0,00
461005	Stroški najemnin	0,00	214,15	0,00
461007	Stroški varovanja	2.777,52	2.911,13	104,81
461008	Oglaševalske storitve	683,70	736,20	107,68
461009	Strošek storitev – spletna stran	134,20	1.728,80	1288,23
461100	Stroški tekočega vzdrževanja opreme	2.892,40	2.578,99	89,16
461101	Stroški tekočega vzdrževanja zgradb	2.032,17	1.130,80	55,64
461108	Stroški medknjižnične izposoje	68,70	53,70	78,17
461110	Stroški uporabnin (aplikacije)	366,00	366,00	100,00

Skupni stroški storitev v letu 2025 znašajo 28.147,44 EUR in so za 22,29 % višji kot v letu 2024, ko so znašali 23.644,29 EUR. Povečanje je predvsem posledica višjih stroškov prireditev (461003), ki so se povečali na 3.945,61 EUR (indeks 166,42), ter izrazitega povečanja stroškov spletne strani (461009), ki znašajo 1.728,80 EUR. Višji so tudi stroški poštnih in kurirskih storitev (indeks 144,92) ter nekaterih intelektualnih storitev (461300), ki so se povečale na 651,60 EUR. Na novo so bili v letu 2025 evidentirani stroški posebnih kulturnih prireditev, najemnin ter revizijskih storitev (3.050,00 EUR), ki v letu 2024 niso bili izkazani. Znižali so se stroški tekočega vzdrževanja zgradb (indeks 55,64) in opreme (indeks 89,16), prav tako stroški drugih storitev (461900), ki so se zmanjšali na 2.674,35 EUR (indeks 51,80). Stroški varovanja, oglaševanja, telefonskih storitev in uporabnin ostajajo na primerljivi ravni glede na preteklo leto. Struktura stroškov storitev kaže povečano dinamiko programskih aktivnosti in večji obseg zunanjih strokovnih storitev v letu 2025.

AMORTIZACIJA - 462

V letu 2025 je bila obračunana amortizacija oziroma zmanjšanje vrednosti osnovnih sredstev v skupni višini 61.680,94 EUR. Celotni znesek obračunane amortizacije je bil evidentiran v breme konta 980 – Obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje, saj so vsa sredstva v upravljanju ustanovitelja. Ker zavod opravlja izključno javno službo, se amortizacija ne izkazuje kot strošek, ki bi bremenil poslovni izid, temveč se v celoti pokriva iz sredstev v upravljanju.

STROŠKI PLAČ IN NADOMESTILA - 464

Tabela 19: Plače in nadomestila plač v letu 2025 in primerjava porabe v letu 2024

Konto	Opis	Realizacija: 2024	Realizacija: 2025	Indeks 4:3
1	2	3	4	5
464	Plače in nadomestila plač	211.785,11	212.192,33	100,19
464000	Bruto plača	152.587,93	147.190,89	96,46
464002	Bruto plača – refundacije ZZS	0,00	4.729,45	0,00
464100	Nadomestila plač zaposlenim	3.528,84	6.761,68	191,61
464101	Nadomestila plač zaposleni – javna dela	0,00	1,75	0,00
464200	Stroški plačil zaposlenim – prevoz na delo	1.897,16	1.567,33	82,61
464201	Stroški povračil v zvezi z delom – prehrana med delom	8.634,56	8.557,85	99,11
464300	Dodatno pokojninsko zavarovanje	3.173,98	3.185,18	100,35
464400	Regres za letni dopust	7.523,40	11.705,28	155,58
464500	Jubilejna nagrada	696,27	0,00	0,00
464502	Odpravnina	7.085,34	0,00	0,00
464504	Redna delovna uspešnost	1.535,89	2.660,02	173,19
464600	Prispevek delodajalca	25.121,74	25.832,90	102,83

Skupni stroški plač in nadomestil plač (konto 464) v letu 2025 znašajo 212.192,33 EUR in so za 0,19 % višji kot v letu 2024, ko so znašali 211.785,11 EUR. Skupna masa sredstev za plače ostaja na primerljivi ravni. Bruto plače (464000) so se znižale na 147.190,89 EUR (indeks 96,46), medtem ko so bila v letu 2025 ločeno izkazana nadomestila bruto plač – refundacije ZZS (464002) v višini 4.729,45 EUR. Nadomestila plač zaposlenim (464100) so se povečala na 6.761,68 EUR (indeks 191,61), kar je povezano z večjim obsegom odsotnosti z dela. Stroški prevoza na delo (464200) so se znižali (indeks 82,61), stroški prehrane med delom (464201) pa ostajajo na primerljivi ravni. Regres za letni dopust (464400) se je povečal na 11.705,28 EUR (indeks 155,58), kar je posledica izplačila zimskega regresa v letu 2025. Redna delovna uspešnost (464504) se je povečala na 2.660,02 EUR (indeks 173,19). V letu 2025 ni bilo izplačil jubilejnih nagrad in odpravnin, ki so bile realizirane v letu 2024. Prispevki delodajalca (464600) so se povečali za 2,83 % in znašajo 25.832,90 EUR. Struktura stroškov dela kaže stabilno kadrovske stanje z manjšimi spremembami v posameznih postavkah, predvsem zaradi refundacij, višjih plač, višine regresa ter delovne uspešnosti.

STROŠKI PLAČ IN NADOMESTILA - 465

Tabela 20: Drugi stroški v letih 2025 in 2024

Konto	Opis	Realizacija: 2024	Realizacija: 2025	Indeks 4:3
1	2	3	4	5
465	Drugi stroški	1.188,05	1.356,95	114,22
465900	Ostali stroški	11,20	219,95	1963,84
465901	Članarine	1.137,00	1.137,00	100,00
465906	Stroški prispevkov – praksa dijakov in študentov	23,56	0,00	0,00

Drugi stroški (konto 465) v letu 2025 znašajo 1.356,95 EUR in so za 14,22 % višji kot v letu 2024, ko so znašali 1.188,05 EUR. Ostali stroški (465900) so se povečali na 219,95 EUR. Članarine (465901) ostajajo na enaki ravni kot v letu 2024 in znašajo 1.137,00 EUR. Stroški prispevkov za prakso dijakov in študentov (465906) v letu 2025

niso bili izkazani. Struktura drugih stroškov kaže, da največji delež predstavljajo članarine, povečanje pa je predvsem posledica višjih ostalih stroškov.

DRUGI ODHODKI - 468

Tabela 21: Drugi izredni odhodki v letih 2025 in 2024

Konto	Opis	Realizacija: 2024	Realizacija: 2025	Indeks 4:3
1	2	3	4	5
468	Drugi izredni odhodki	0,00	2,71	0,00
468900	Drugi izredni odhodki	0,00	2,71	0,00

Drugi izredni odhodki (konto 468) so bili v letu 2025 realizirani v višini 2,71 EUR, medtem ko v letu 2024 niso bili izkazani. Znesek se v celoti nanaša na konto 468900 – Drugi izredni odhodki. Gre za zanemarljiv znesek, ki nima bistvenega vpliva na poslovni izid zavoda.

4 POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV DOLOČENIH UPORABNIKOV PO NAČELU DENARNEGA TOKA

Izkaz prihodkov in odhodkov po načelu denarnega toka vsebuje podatke o realiziranih prihodkih in odhodkih v obračunskem obdobju. Pri ugotavljanju prihodkov in odhodkov je upoštevano načelo denarnega toka, kar pomeni, da je poslovni dogodek pripoznan, ko pride do prejema ali izplačila denarnih sredstev oziroma njihovih ustreznikov.

Prihodki in odhodki so razčlenjeni v skladu z Zakonom o računovodstvu ter Enotnim kontnim načrtom za proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava.

V letu 2025 so znašali prihodki zavoda 304.633,54 EUR, odhodki pa 299.122,61 EUR. Razlika med prihodki in odhodki po načelu denarnega toka na dan 31. 12. 2025 izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v višini 5.510,93 EUR.

5 POJASNILA IZKAZA RAČUNA FINANČNIH TERJATEV IN NALOŽB DOLOČENIH UPORABNIKOV

Izkaz računa finančnih terjatev in naložb določenih uporabnikov prikazuje spremembe na področju danih in prejetih posojil ter drugih finančnih terjatev in naložb v obračunskem obdobju. Sestavljen je skladno z Zakonom o računovodstvu ter Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za določene uporabnike enotnega kontnega načrta.

Izkaz vključuje podatke o prejetih in vrnjenih posojilih, danih in vrnjenih posojilih, spremembah drugih finančnih terjatev in naložb.

Knjižnica Antona Sovreta v poslovnem letu ni imela prejetih posojil, prav tako ni dajala posojil in ni izkazovala drugih finančnih terjatev ali naložb. Zaradi navedenega v obravnavanem letu ni bilo sprememb na postavkah izkaza računa finančnih terjatev in naložb, zato izkaz ne vsebuje zneskov.

6 POJASNILA K IZKAZU RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

Izkaz računa financiranja določenih uporabnikov prikazuje zadolževanje in odplačevanje dolgov v obračunskem obdobju. Sestavljen je skladno z določili Zakona o računovodstvu ter Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za določene uporabnike enotnega kontnega načrta.

Izkaz vključuje podatke o najetih kreditih in drugih oblikah zadolževanja, odplačilih glavnih dolgov, spremembah stanja dolgovanja v obračunskem obdobju.

Knjižnica Antona Sovreta v poslovnem letu ni izkazovala zadolževanja, prav tako ni imela odplačil glavnih dolgov. Zaradi navedenega izkaz računa financiranja za obravnavano leto ne vsebuje zneskov.

7 POJASNILA K IZKAZU PRIHODKOV IN ODHODKOV PO VRSTAH DEJAVNOSTI

Izkaz prihodkov in odhodkov po vrstah dejavnosti za obdobje od 1. 1. 2025 do 31. 12. 2025 izkazuje poslovanje Knjižnica Hrastnik ločeno za izvajanje javne službe in tržno dejavnost. Iz izkaza izhaja, da je zavod v letu 2025 vse prihodke in odhodke realiziral v okviru izvajanja javne službe, medtem ko prihodkov in odhodkov iz prodaje blaga in storitev na trgu ni izkazoval.

Celotni prihodki znašajo 262.539,08 EUR. Največji delež predstavljajo prihodki iz javnih financ in nejavnih virov za opravljanje javne službe (261.402,08 EUR). Poleg tega so bili realizirani finančni prihodki v višini 291,15 EUR in drugi prihodki v višini 845,85 EUR. Prevrednotovalni poslovni prihodki in prihodki od prodaje osnovnih sredstev niso bili izkazani.

Celotni odhodki znašajo 259.192,39 EUR. Največji delež predstavljajo stroški dela (212.192,33 EUR), kar je značilno za dejavnost knjižnice kot javnega zavoda. Stroški blaga, materiala in storitev znašajo 45.640,37 EUR. Drugi stroški znašajo 1.356,95 EUR, drugi odhodki 2,71 EUR, prevrednotovalni poslovni odhodki pa 0,03 EUR. Amortizacija in rezervacije v letu 2025 niso bile izkazane.

Zavod izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v višini 3.346,69 EUR. Po obračunu davka od dohodka pravnih oseb v višini 50,95 EUR znaša presežek prihodkov obračunskega obdobja 3.295,74 EUR.

Presežek prihodkov iz prejšnjih let, namenjen pokritju odhodkov obračunskega obdobja, ni bil uporabljen.

Poslovanje zavoda v letu 2025 je bilo stabilno in uravnoteženo, presežek prihodkov pa predstavlja pozitiven rezultat izvajanja javne službe.

8 OBRAČUNA DAVKA OD DOHODKA PRAVNIH OSEB

Knjižnica Antona Sovreta je javni zavod, ustanovljen za opravljanje nepridobitne dejavnosti. Kljub temu je skladno z določili Zakona o davku od dohodka pravnih oseb dolžan sestaviti obračun davka od dohodka pravnih oseb.

V skladu s Pravilnikom o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti se kot prihodki iz pridobitne dejavnosti štejejo tudi sredstva, pridobljena iz opravljanja javne službe, ki ne izvirajo iz javnofinančnih (proračunskih) virov.

V letu 2025 je zavod po računovodskih predpisih izkazal skupne prihodke v višini 262.509,58 EUR, od tega prihodke iz nepridobitne dejavnosti v višini 251.013,69 EUR. Razlika v višini 11.494,89 EUR predstavlja prihodke iz pridobitne dejavnosti. Ugotovljeni količnik med nepridobitnimi in skupnimi prihodki znaša 0,956.

Skupni odhodki po računovodskih predpisih znašajo 259.192,39 EUR. Na podlagi navedenega količnika so bili izračunani davčno priznani odhodki v sorazmernem delu, pri čemer razlika predstavlja odhodke, ki se nanašajo na pridobitno dejavnost.

Razlika med davčno priznanimi prihodki in davčno priznanimi odhodki za leto 2025 predstavlja davčno osnovo v višini 231,57 EUR. Ob upoštevanju veljavne stopnje davka znaša davčna obveznost 50,95 EUR.

V letu 2025 so bile plačane akontacije davka v višjem znesku od obračunane obveznosti, zato izkazuje zavod preplačilo v višini 44,97 EUR.

Akontacija davka za leto 2026 znaša 50,95 EUR in se plačuje v trimesečnih obrokih, pri čemer posamezen obrok znaša 12,74 EUR.

9 ZAKLJUČEK RAČUNOVODSKEGA POROČILA

Računovodsko poročilo za leto 2025 je bilo pripravljeno v skladu z Zakonom o računovodstvu, Slovenskimi računovodskimi standardi ter Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za določene uporabnike enotnega kontnega načrta.

Knjižnica Antona Sovreta je v poslovnem letu 2025 poslovala stabilno in gospodarno. Vsi prihodki in odhodki so bili evidentirani skladno z veljavnimi predpisi ter računovodskimi načeli. Zavod je izvajal dejavnost v okviru javne službe in ni izkazoval tržne dejavnosti.

Poslovno leto se je zaključilo s presežkom prihodkov nad odhodki, kar kaže na uravnoteženo poslovanje ter odgovorno ravnanje z javnimi sredstvi. Zavod v obravnavanem letu ni imel zadolževanja, prav tako ni izkazoval finančnih terjatev in naložb.

Računovodski izkazi podajajo resničen in pošten prikaz finančnega položaja ter poslovanja zavoda na dan 31. 12. 2025.

Poročilo pripravili:

Lara Gornik,
vodja oddelka za proračun, finance
in administrativne zadeve
Občina Hrastnik

mag. Mateja Smodiš
direktorica Knjižnice
Antona Sovreta Hrastnik